

Osavuosikatsaus Tammi-Huhtikuu 2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Sisällys

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus	3
1.2 Sisäisen valvonnan toteutuminen	6
1.3 Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen	10
1.4 Henkilöstö.....	12
1.5 Talous ja investoinnit	16
1.5.1 Tuloslaskelma	16
1.5.2 Investoinnit.....	18
1.6 1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut	20
1.7 1TA30 Yleiset palvelut	28
1.8 1TA51 Ikääntyneiden palvelut	41
1.9 1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	45
1.10 1TA11 Konsernihallinto	53
1.11 1TA12 Hallintopalvelut	56
1.12 1TA13 Henkilöstöpalvelut	61
1.13 1TA14 Talouspalvelut.....	66
1.14 1TA15 Strategia ja kehittäminen.....	71

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus**1. Hyvinvointialueiden taloustilanne: merkkejä elpymisestä epävarmuuden keskellä**

Hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne osoittaa vuonna 2025 lievää kohentumista. Tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2024 alijäämä jäänee noin 1,2 mrd. euroon, kun edellisessä ennusteessa alijäämäksi arvioitiin 1,4 mrd. euroa. Taloudellinen tilanne parani loppuvuodesta valtaosalla hyvinvointialueista – poikkeuksena viisi aluetta, joiden talous ei kohentunut.

Vuoden 2025 talousarvioiden perusteella hyvinvointialueet arvioivat saavuttavansa noin 240 milj. euron ylijäämän. Tähän vaikuttaa erityisesti rahoitustason 9 prosentin korotus (noin 2,2 mrd. euroa, josta noin 1,4 mrd. euroa liittyy jälkikäteistarkistukseen) sekä kustannusten maltillinen 2,8 prosentin nousu suhteessa vuoden 2024 tilinpäätösarvioihin.

2. Rahoituslain muutokset ja vaikutukset vuodelle 2026: hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat julkistettiin 30.4.2026

Vuoden 2026 rahoituksessa on huomioitu 30.4.2025 eduskunnalle annetun rahoituslakiesityksen mukaiset muutokset:

- **Hyte-rahoituksen osuus** nostetaan 0,5 prosenttiyksiköllä 1,5 prosenttiin.
- **Asukas- ja palvelutarveperusteisen rahoituksen** osuuksia lasketaan 0,25 prosenttiyksiköllä.
- **Hyte-kerrointa** kehitetään kannustavammaksi.
- **Laskennallisten kustannusten painotuksia** (terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuolto) päivitetään.
- **Palvelutarvekertoimien laskentaan** otetaan vuosittain mukaan kahden edellisvuoden tiedot.
- **Pelastustoimen riskikertoimen määrittelyä** tarkennetaan.

Lisäksi siirtymätasauksia leikataan kertaluonteisesti: 15 milj. euroa vuonna 2026 ja 20 milj. euroa vuonna 2027.

Vuoden 2026 rahoitus on tarkennettu valtiovarainministeriön kevään 2025 talousennusteen mukaisella hyvinvointialueindeksillä. Rahoitus huomioi myös vuoden 2024 tilinpäätöstiedot (–1,1 mrd. euroa), jotka ovat parantuneet vuoden 2023 tilanteesta (–1,3 mrd. euroa). Näin ollen vuoden 2025 jälkikäteistarkistusta leikataan noin 200 milj. eurolla. Jälkikäteistarkistusta sisältyy vuoden 2026 rahoitukseen noin 1,3 mrd. euroa.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

3. Pohjois-Savon hyvinvointialueen talouskehitys

Pohjois-Savon hyvinvointialueen vuosikate tammi-huhtikuussa 2025 oli 26,3 milj. euroa positiivinen. Poistojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 17,3 milj. euroa. Kustannusten kasvu saatiin pidettyä 1,6 prosentissa verrattuna vuoden 2024 vastaavaan ajanjaksoon.

Talous pysyy kuitenkin kireänä. Valtion puoliväliriihen säästöt vaikuttavat hyvinvointialueeseen lähes 10 milj. eurolla, mikä tulee jo aiemmin päätettyjen sopeuttamisohjelmien lisäksi. Niukka rahoituksen kasvu ja työmarkkinaratkaisut vaikeuttavat merkittävästi vuoden 2026 talousarvion valmistelua.

Hyvinvointialue haki 13.9.2024 lainanottovaltuuden muutosta valtiovarainministeriöltä ja päivitti alkuvuonna 2025 talouden tasapainottamisohjelman. Ohjelma sisältää vuosittaiset numeeriset tavoitteet lainanhoitokyvyn seuraamiseksi. Valtiovarainministeriö hyväksyi sekä lainanottovaltuuden että ohjelman maaliskuussa 2025.

4. Henkilöstökustannusten kehitys: työmarkkinoilla saatiin sopu aikaiseksi

Uudet yleisen linjan mukaiset sopimuskorotukset sopimuskaudelle 2.5.2025–29.2.2028 ovat 9,17 %, joka korkoa korolle laskettuna vastaa 9,5 % korotusta. Ottaen huomioon myös vanhat sopimuskorotukset, korotusten kokonaismäärä on 11,88 % (12,36 % korkovaikutuksella). Kun mukaan lasketaan kaikki korotukset vuosina 2024–2028, palkkaperinnöt ja muutokset ajankohtiin, henkilöstömenojen kasvu on yhteensä 16,27 %.

5. Palveluiden saatavuus ja kehittäminen

Vuonna 2024 kiireelliseen ja päivystykselliseen hoitoon pääsy toimii valtakunnallisesti hyvin. Myös perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon saatavuus on parantunut lääkärin ja hoitajien fyysisissä ja etävastaanotoissa.

Henkilöstön saatavuus on alkanut kohentua kesän 2024 jälkeen, ja lääkäreitä sekä muuta hoitohenkilöstöä on siirtynyt yhä enemmän suoriin palvelussuhteisiin hyvinvointialueille. Sosiaalihuollon henkilöstötilanne on kuitenkin edelleen haastava paikoin.

Digipalveluiden käyttöönotto on edennyt hyvinvointialueilla ja parantanut palveluiden saavutettavuutta. Tästä huolimatta joillakin alueilla sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden järjestäminen ei täytä lain vaatimuksia. Tämä koskee erityisesti mielenterveys- ja päihdepalveluja lapsille ja nuorille sekä kiireettömän erikoissairaanhoidon riittävyttä.

Erikoissairaanhoidon hoitojonot ovat kansallisesti pysähtyneet ja kääntyneet hienoiseen laskuun. Tammikuussa 2025 suuntaus oli edelleen laskeva.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

6. Erikoissairaanhoidon ja organisaation uudistaminen

Kevään 2025 aikana valmisteltiin laaja viranhaltijavalmistelu erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistamiseksi. Uudistuksen tavoitteena on hyödyntää uuden organisaation integraatiomahdollisuudet, varmistaa henkilöstön saatavuus ja sopeutua taloudellisiin reunaehtoihin. Aluehallitus esitti uudistuksen etenemistä aluevaltuustolle toukokuussa 2025.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.2 Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Pohjois-Savon hyvinvointialueella sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Hyvinvointialueen merkittävimmitä todetuista, talousarvioon 2025 sisältyvistä riskeistä erityisesti rahoituksen riittävyys sekä henkilöstön saatavuus ovat edelleen ajankohtaisia ja näiden hallitsemiseksi on käynnistetty useita toimenpiteitä, esimerkiksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteuttaminen sekä palvelujärjestelmäuudistuksen ja kansainvälisen rekrytointin käynnistäminen. Tammi-huhtikuussa 2025 toteutuneista riskeistä voidaan lisäksi mainita toimialojen palvelutasoon ja hoitotakuuseen liittyvät poikkeamat.

Vuoden 2025 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat varautuminen ja väestönsuojelu, hankinnat ja hankintasopimukset, palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta sekä omavalvonnan toimeenpano. Aluevaltuuston päättämien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti painopisteiden valvonnasta tulee raportoida osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Painopiste 1: Varautuminen ja väestönsuojelu

Pohjois-Savon hyvinvointialue osallistui helmikuussa viikolla yhdeksän monipäiväiseen Kainuun prikaatin johtamaan Northern Stone 25 -paikallispuolustusharjoitukseen. Harjoitus kokosi yhteen eri toimijoita, joiden yhteistyö on keskeistä poikkeus- ja häiriötilanteiden hallinnassa. Viikon aikana harjoiteltiin muun muassa evakointeja, sortumapelastamista, kriittisten infrastruktuurien – kuten vesi- ja sähköjakelun – häiriötilanteiden hallintaa sekä kehitettiin osaamista yhteiskunnan kriittisten toimintojen turvaamiseksi.

Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman päivitysprosessi on käynnissä ja tietoja on tuotettu uuteen kansallista linjaa noudattavaan valmiussuunnitelmapohjaan. Lisäksi on edistetty strategia- ja konsernipalveluiden valmiussuunnittelua. Hyvinvointialueen kiinteistöjä on tarkasteltu sähkökriittisyysnäkökulmasta ja tehty tarvittavia valmiussuunnittelutoimenpiteitä.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue ylläpitää sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusta, joka kokoaa yhteistyöalueen tilannekuvaa ja ohjaa sote-toimijoiden valmiussuunnittelua. Kevään aikana on otettu käyttöön yhteistyöalueen tilannekuva-alusta, joka edistää lakisääteisten tehtävien tuottamista. Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmien yhteensovittamiseksi muiden toimijoiden kanssa hyvinvointialueella on alueellinen yhteistyöryhmä, joka on kokoontunut keväällä kerran.

Pelastuslaitos on edistänyt Pohjois-Savon maakunnan evakuoitisuunnittelua laaditun prosessikaavion mukaisesti ja kokonaisuus etenee suunnitellusti ja on aikataulussa. Evakuoitisuunnittelutyötä on tehty kuntien, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön sekä muiden yhteistyötahojen, kuten puolustusvoimien, sisäministeriön sekä pelastuslaitosten Ikaros-verkoston kanssa. Sosiaalitoimen valmiussuunnitelmien valmistelu on jatkunut sosiaalijohtajan ohjaamassa rytmissä. Yksityisten palveluntuottajien varautumista on ohjattu omavalvontasuunnitelmien kautta.

Painopiste 2: Hankinnat ja hankintasopimukset

Hankintojen ja hankintasopimusten seuranta tehdään viranhaltijapäätöksistä. Hankintoja koskevia toimi- ja päätösvaltuuksia on pääosin noudatettu. Hankintojen toteuttaminen keskitetysti hankintapalvelujen kautta on parantunut. Keskitetyille hankinnoille on ollut asianmukaiset luvat ja niistä on tehty asianmukaiset hankintapäätökset. Toimialoilla on lisäksi tehty suora hankintoja, joiden perusteisiin on kiinnitetty enenevästi huomiota, minkä myötä kohdennetut ohjaustoimenpiteet ovat parantaneet hankintojen laatua merkittävästi. Hankinnoista on olemassa hankintasopimusasiakirjat, jotka on tallennettu D10:iin. Toimialojen sopimusvalvonnan työjakoa on käyty läpi sisäisen tarkastuksen kanssa.

Vuoden 2025 alkuvuoden selvityksessä toimialojen suora hankinnat ovat vähentyneet, mutta ohjaukseen on edelleen kiinnitettävä huomiota ja korjaustoimenpiteitä jatkettava. Suunta on oikea ja toukokuussa 2025 hankintapalvelujen mallintama ja käyttöönotettu ostolaskujen analyysityökalu helpottaa merkittävästi näkyvyyttä sopimusten ohi ostamiseen. Sen avulla kohdennetut ohjaustoimet saadaan nopeasti toteutettua ja laillisen tilanteen saavuttamisen ja säilymisen osoitettua säännöllisen seurannan kautta.

Painopiste 3: Palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmalla pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan n. 50 miljoonan euron vuotuinen kustannusvaikutus, joka toteutuessaan tasapainoittasi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi. Ohjelmien toimeenpano toteutetaan vuosien

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

2024–2029 aikana. Palvelujärjestelmäuudistusta läpileikkaavat erityisesti asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönotto sekä toimitilaverkon muutokset.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelma koostuu viidestä kokonaisuudistuksesta, joista neljän ensimmäisen toimeenpano on käynnistetty ja viiden on valmistelussa.

- R1. Vastaanottotoiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuis-sosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus
- R5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus

Palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta on toteutettu aluehallitukselle tehtävän erillisraportoinnin kautta. Seurantaraportti on toteutettu ns. liikennevalomallia hyödyntäen ja tunnistetut riskit huomioiden. Ohjelmat R1-R3 etenevät suunnitellusti, paitsi geriatrisen poliklinikan laajenemisen, tietojärjestelmien uudistamisen ja toimitilaverkon muutosten osalta ollaan hieman jäljessä. R4:n toimeenpanoon liittyvissä päätöksissä on edetty hitaammin kuin vuoden 2025 talousarvion suunnittelussa tavoiteltiin.

Painopiste 4: Omavalvonnan toimeenpano

Omavalvonnan tarkoitus on ennen kaikkea varmistaa lakisääteisten palveluiden toteutuminen, mutta myös kehittää niitä. Kehittäminen vaatii jatkuvaa toiminnan ja toteutuksen seuranta, arviointia ja sitoutumista jatkuvan parantamisen periaatteisiin organisaation kaikilla tasoilla. Omavalvonnan seuranta tapahtuu hyvinvointialueella sillä tasolla, jolle omavalvontasuunnitelma on tehty. Seurantatieto tuotetaan Laatuportti-järjestelmään. Asiakkuudet ja laatu- palvelualue toimii palvelutuotannon tukena omavalvonnan toteuttamisessa.

Sosiaali- ja terveystoimen toimialojen omavalvontasuunnitelmat on hyväksytty ja julkaistu huhtikuun loppuun mennessä kaikilta muilta toimialoilta, paitsi ikääntyneiden palveluista. Ikääntyneiden palveluissa on kuitenkin olemassa aikaisemmat omavalvontasuunnitelmat, ja he ovat tehneet omavalvonnan toimeenpanoa kuten muutkin. Toimintayksikkökohtainen valvonta keskittyy hyvinvointialueella valvontayksikköön. Valvonnassa esille nousseet epäkohdat ovat liittyneet mm.

Osavuosisikatsaus tammi-huhtikuu 2025

puutteisiin valvottujen yksiköiden henkilöstömäärässä ja/ tai -rakenteessa, lääkehoidossa, omavalvontasuunnitelmissa, toimitiloissa ja asiakkaiden kohtelussa. Soten omavalvonnasta raportoidaan asiakasomistajajaostolle.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen omavalvontaohjelma on päivitetty 29.1.2025. Omavalvonnan merkittävimmät havainnot ovat olleet poikkeamat pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa 2/2025 SM määriteltujen vaatimuksien osalta. Poikkeamat koskevat riskiruutujen tavoittamisaikoja, vähäisiä henkilöresursseja sekä kokonaissuorituskyvyn haasteita. Pelastustoimen omavalvonnasta raportoidaan kokonaisturvallisuuslautakunnalle.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.3 Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen

Aluehallitus on hyväksynyt hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman 29.12.2023. Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelma on kiinteä osa valtionvarainministeriön hyväksymää lisälainanottovaltuutta sekä hyvinvointialueen talous- ja toimintasuunnitelmaa. Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman valmistelussa talouden tasapainottamisen toimenpidekokonaisuudet on sidottu osaksi vahvistettavaa talousarviota. Hyvinvointialueen alijäämät on tarkoitus kattaa vuoteen 2029 mennessä.

Talouden tasapainottamisohjelman kokonaisvaikutus on vuodelle 2025 noin 52 milj. euroa. Palvelutuotannon toimialoille on kohdennettu yhteensä 38,8 milj. euroa. Toimialojen toimintamenoihin suhteutettuna suurimmat säästöt kohdentuvat perhe- ja vammaispalveluiden toimialalle (n. 18,9 milj. euroa). Strategia- ja konsernihallinnon toimialojen talousarviossa esitettyihin tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisiin säästöihin sisältyy hallintopalveluiden toimialan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman säästö 5 milj. euroa, joka toteutetaan hankintojen keskittämisen ja kilpailuttamisen kautta toimialojen budjetteihin. On mahdollista, että hallintopalveluiden säästö on tullut huomioiduksi myös toimialakohtaisissa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisissa säästölaskelmissa.

Hyvinvointialue toimitti valtiovarainministeriölle 11.2.2025 tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, joka sisälsi tuloslaskelman, investoinnit ja rahoituslaskelman vuosille 2025–2029, sekä henkilöstömenojen sopeutustoimenpiteitä vuosina 2026–2029 (ahall 10.2.2025, § 46).

Valtiovarainministeriö pyysi täydentämään Pohjois-Savon hyvinvointialueen taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman sopeuttamistoimenpiteiden sisältöä ja niiden euromääräisiä vaikutusarvioita vuosille 2025–2026.

Valtiovarainministeriölle toimitettiin 19.3.2025 (ahall 26.3.2025, § 126) kommentointia varten taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman täydennystekstit sekä aluehallituksen 3.6.2024 (R1 ja R2) sekä 2.12.2024 (R3) hyväksymät palvelujärjestelmän uudistuksen riskejä koskevat arviot.

Valtiovarainministeriö toteaa päätöksessään 20.3.2025 (VN/26656/2024), että ”*Pohjois-Savon hyvinvointialue on toimittanut ministeriölle lainanottovaltuuden muutospäätöksen ehdon mukaisen talouden tasapainottamisohjelman päivityksen. Toteutuessaan ohjelma varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn.*”

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Valtiovarainministeriö korostaa, että lainanhoitokykynsä varmistamiseksi alueen tulee jatkaa taloutensa määrätietoista sopeuttamista ja varmistaa tarvittavien sopeuttamispäätösten toteutuminen.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ohjelman mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertyneet alijäämät eivät tulisi katetuksi laissa säädetyssä määräajassa.

Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Hyvinvointialueesta annetun lain 123 §:n mukaan valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos alijäämiä ei ole katettu määräajassa.

Lainanottovaltuuden muutospäätöksen mukaisesti Pohjois-Savon hyvinvointialueella on välttämättömiä investointitarpeita. Hyvinvointialue voi nostaa päätöksen mukaisesti pitkäaikaista lainaa tai tehdä pitkäaikaisia sitoumuksia.”

Tuottavuustoimenpiteet on kiinnitetty keskeiseksi osaksi talouden ja toiminnan suunnittelua, jolloin myös niiden toteutusta ja seuranta on toteutettu toimialoille kuukausittain. Tuottavuustoimien toteutumista on seurattu säännöllisesti toimialojen johtoryhmien kokouksissa. Osa tuottavuustoimien toteutumisesta on täysin riippuvaisia palvelujärjestelmän (R-ohjelmat) täytäntöönpanon etenemisestä.

Hyvinvointialue tulee raportoida valtiovarainministeriölle puolivuositteittain ohjelman etenemisestä.

Hyvinvointialueen talousarvion suunnitelluista tuottavuus- ja taloudellisuustoimista on huhtikuun 2025 talousseurannan mukaan arvioitu toteutuneeksi noin 30 %. Laskelma perustuu toimialojen tuottamiin raportointiin.

Talousarvion tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisissa tavoitteissa on mukana myös palvelujärjestelmäuudistuksen tavoitteita.

Useissa raporteissa ja laskelmissa on toisistaan poikkeavia lukuja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tai palvelujärjestelmäuudistuksen arvioiduille säästöille ja toimille. Tämä osaltaan vaikeuttaa näiden seuranta.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.4 Henkilöstö

Taulukko 1. Hyvinvointialueen henkilöstömäärä 30.4.2025 ja henkilötyövuodet mittareittain kumulatiivisena tammi-huhtikuulta 2025.

Organisaatiotaso	Henkilöstön määrä	Teoreettinen työpanos HTV	Palkattomat poissaolot HTV	HTV	Poissaolot HTV	Nettotyöpanos HTV
HVA Konsernihallinto	8	2,50	0,00	2,50	0,22	2,28
Hallintopalvelut	106	33,61	0,51	33,09	5,45	28,15
Henkilöstöpalvelut (sis. kesk. p.)	908	281,07	11,94	269,13	72,02	209,05
Talouspalvelut	112	38,80	0,93	37,87	7,23	31,57
Strategia ja kehittäminen	260	82,27	1,01	81,25	14,84	67,42
Perhe- ja vammaispalvelut	1 473	468,08	26,68	441,40	108,33	359,75
Ikäntyvien palvelut	3 347	1 055,72	49,20	1 006,51	253,73	801,99
Yleisten palvelujen toimiala	6 046	2 000,90	117,34	1 883,55	521,83	1 479,06
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	342	114,06	4,89	109,17	27,28	86,78
	12 586	4 076,99	212,51	3 864,48	1 010,93	3 066,06

Taulukko ei sisällä pelastustoimen sivutoimisia sopimuspelastajia, eikä myöskään strategia ja kehittämisen toimialueella ulkopuolisella rahoituksella olevia. (Taulukon henkilötyövuosiin kohdistuu Monetran ilmoituksen mukaan virhemahdollisuus datavirheestä johtuen. Virheen osuus tarkentuu seuraavassa osavuositarkastuksessa. Lähde: MonetTieto 16.5.2025.)

Sairauspoissaolot ovat edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna lisääntyneet 5 764 kalenteripäivällä. Taustalla on mm. alkuvuonna liukkaan kelin aiheuttamia työtapaturmia. Sairauspoissaolon vaihtoehtona voidaan työterveyslääkärin lausuntoon perustuen tarjota työntekijälle korvaavaa työtä, jossa työnkuvaa muotoillaan työntekijän työkyvylle sopivaksi korkeintaan kahdeksan viikon jaksolle kerrallaan. Tammi- huhtikuu välisenä aikana korvaavaa työtä oli tehty kaikkiaan 2467 kalenteripäivää. Kun yhden sairauspoissaolopäivän laskennallinen hinta on 370 euroa, on korvaavalla työllä säästetty huhtikuun loppuun mennessä 912 790 euroa.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Taulukko 2. Sairauspoissaolot pituusluokittain

Sairauspoissaolosten pituusluokat	Poissaolopäivien summat 1.1. - 30.4.2024	Poissaolopäivien Summat 1.1. - 30.4.2025
1 - 3 päivää	14 721	15 698
4 - 14 päivää	17 302	19 971
15 - 29 päivää	9 317	9 034
30 - 89 päivää	14 873	18 454
90 + päivää	18 541	17 361
Yhteensä	74 754	80 518

(Lähde: Aino Health Manager)

Taulukko 3. Sairauspoissaolosten keskeiset diagnoosit toimialoittain

1.1. - 30.4.2025 (Acute)	2 - 3 eniten sairauspoissaoloa aiheuttanut diagnoosiryhmä	Sairauspoissaolopäivien prosenttiosuus kaikista sairauspoissaolopäivistä
Henkilöstöpalvelut	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet Hengityselinten sairaudet	33,1 31,4 6,0
Talouspalvelut		Ei tietoja: diagnoosien perusteella henkilöt voisi tunnistaa
Perhe- ja vammaispalvelut	1. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt 2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet 3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	34,0 26,8 12,5
Yleiset palvelut	1. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt 2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet 3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	32,0 23,6 9,2
Ikääntyneiden palvelut	1. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt 2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet 3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	38,7 30,8 8,7

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Pelastustoimi ja turvallisuus- palvelut	1.Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	41,7
	2.Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	26,7
	3.Hengityselinten sairaudet	10,4

Lähde: Työterveyshuollon Acute-järjestelmä

Taulukko 4.Julkaistut hakuilmoitukset toimialoittain 1.1.-30.4.2025

Julkaistut hakuilmoitukset toimialoittain 1.1.-30.4.2025			Palvelussuhteen laji		Palvelussuhteen tyyppi		Rekrytoinnin julkaisu	
Yksikkö	Rekrytoinnit	Työpaikat	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen	Julkinen rekrytointi	Sisäinen rekrytointi
Konsernihallinto	0	0	0	0	0	0	0	0
Hallintopalvelut	6	6	5	1	5	1	4	2
Henkilöstöpalvelut	21	289	288	1	35	254	286	3
Strategia- ja kehittäminen	14	36	15	21	3	33	26	10
Talouspalvelut	1	7	0	7	7	0	7	0
Ikääntyneiden toimiala	149	401	362	39	227	174	399	2
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	5	56	0	56	11	45	56	0
Perhe- ja vammaispalvelut	78	192	169	23	62	130	184	8
Yleisten palvelujen toimiala	208	418	276	142	201	217	401	17
Kesäajaisten rekrytointi (hakuaja alkanut vuoden 2025 aikana)	5	217	212	5	0	217	217	0
Ilman toimiala valintaa	84	96	78	18	73	23	89	7
Yhteensä	571	1718	1405	313	624	1094	1669	49

Alkuvuoden rekrytoinneista suurin osa kohdentui Yleisten palveluiden toimialalle ja seuraavaksi eniten Ikääntyneiden toimialalle. Rekrytoituja työntekijöitä toimialoittain oli yhteensä 633.

Taulukko 5. Rekrytoidut työntekijät ajalta 1.1.-30.4.2025

Rekrytoidut työntekijät toimialoittain 1.1.-30.4.2025	
Yksikkö	Hakemuksia
Konsernihallinto	0
Hallintopalvelut	6
Henkilöstöpalvelut	56
Strategia- ja kehittäminen	14
Talouspalvelut	0
Ikääntyneiden palvelut	175
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	13
Perhe- ja vammaispalvelut	96
Yleisten palvelujen toimiala	273
Yhteensä	633

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Rekrytoinnit painottuvat edelleen pääsääntöisesti hoito- ja hoivatyöntekijöihin. Alla olevassa taulukossa näkyvät listattuna 10 eniten haettua ammattinimikettä.

Taulukko 6. Rekrytoinnit ammattinimikkeittäin

10 eniten haettua ammattinimikettä 1.1.-30.4.2025	
Tehtävänimike	Rekrytoinnit
airaanhoitaja	124
Lähihoitaja	101
Ohjaaja	22
Sosiaalityöntekijä	19
Terveyskeskuslääkäri	15
Erikoislääkäri	12
Palveluesihenkilö	12
Asiakasohjaaja	9
Fysioterapeutti	8
Henkilökohtainen avustaja	8

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.5 Talous ja investoinnit

1.5.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 1000 €									
POHJOIS-SAVON HYVINVOINTI	TILINPÄÄTÖS 2024	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2025	MUUTETTU TALOUSARVIO 2025	TOTEUMA 1-4/2024	TOTEUMA 1-4/2025	POIKKEAMA alkuperästä 1-4/2025	ERO € 2024/2025	ERO % 2024/2025	TOT % alkuperästä 2025
Toimintatuotot	278 768	282 781	287 335	79 043	89 970	-192 811	10 927	13,8	31,8
Myyntituotot	132 097	134 050		39 118	43 544		4 426	11,3	
Maksutuotot	101 740	101 538		30 243	32 481		2 239	7,4	
Tuet ja avustukset	26 088	32 373		5 687	8 638		2 951	51,9	
Muut toimintatuotot	18 843	14 820		3 995	5 306		1 311	32,8	
Valmistus omaan käyttöön	1 376	1 823	1 823	463	520	-1 303	57	12,4	28,5
Toimintakulut	-1 508 967	-1 575 818	-1 555 777	-483 791	-491 620	1 084 198	-7 829	1,6	31,2
Henkilöstökulut	-710 604	-762 133		-221 571	-233 315		-11 744	5,3	
Palvelujen ostot	-531 432	-540 109		-171 062	-171 732		-669	0,4	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-136 027	-136 481		-48 284	-43 338		4 945	-10,2	
Avustukset	-38 476	-40 017		-12 531	-12 885		-354	2,8	
Muut toimintakulut	-92 427	-97 078		-30 343	-30 350		-7	0,0	
TOIMINTAKATE	-1 228 823	-1 291 214	-1 266 619	-404 285	-401 130	890 084	3 155	-0,8	31,1
Valtion rahoitus	1 204 223	1 287 943	1 289 166	401 619	429 722	-858 221	28 103	7,0	33,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 911	-8 533	-8 533	-1 539	-2 257	6 276	-717	46,6	26,4
Korkotuotot	7 627	4 170	4 170	2 293	1 231	-2 939	-1 062	-46,3	29,5
Muut rahoitustuotot	267	500	500	45	100	-400	55	122,9	20,1
Korkokulut	-16 783	-13 200	-13 200	-3 869	-3 585	9 615	283	-7,3	27,2
Muut rahoituskulut	-22	-3	-3	-9	-3		6	-69,0	110,8
VUOSIKATE	-33 511	-11 803	14 015	-4 205	26 335	38 138	30 541	-726,2	-223,1
Poistot ja arvonalentumiset	-34 311	-36 050	-36 050	-10 437	-9 065	26 984	1 371	-13,1	25,1
Satunnaiset tuotot ja kulut		1 000	1 000			-1 000			0,0
Satunnaiset tuotot		1 000	1 000			-1 000			0,0
Satunnaiset kulut									
TILIKAUDEN TULOS	-67 821	-46 852	-21 034	-14 642	17 270	64 122	31 912	-217,9	-36,9
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	53	34	34	21	12	-22	-8	-40,4	36,5
Rahastojen lis (-) tai väh (+)	-81								
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-67 849	-46 818	-21 000	-14 621	17 282	64 101	31 904	-218,2	-36,9
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,46 %	17,92 %	17,92 %	16,32 %	18,28 %				
Vuosikate/Poistot, %	-97,67 %	-32,74 %	-32,74 %	-40,29 %	290,51 %				

Toimintatuottojen kertymä tammi-huhtikuulta oli 31,8 % alkuperäisestä talousarviosta. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot kasvoivat 13,8 % (10,9 milj. euroa). Laskutus muilta hyvinvointialueilta oli 30,7 milj. euroa (30,9 % talousarviosta), joka oli 5,1 % (1,5 milj. euroa) suurempi verrattuna edelliseen vuoteen.

Toimintakulujen kertymä oli 31,2 % tammi-huhtikuulta alkuperäisestä talousarviosta. Toimintakulut olivat 1,6 % (1,1 milj. euroa) suuremmat edelliseen vuoteen verrattuna. Hoidot muilta hyvinvointialueilta oli 7,8 milj. euroa (35,3 % talousarviosta), joka oli 1,2 milj. euroa (-13,8%) pienemmät vuoden 2024 ostoihin verrattuna.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Tammi-huhtikuun taloudellinen tulos oli 17,3 milj. euroa ylijäämäinen, kun edellisvuonna vastaavana ajankohtana tulos oli 14,6 milj. euroa alijäämäinen.

Neljän kuukauden ylijäämä 17,8 milj. euroa on 3,4 % kokonaiskuluista.

Valtion rahoituksen jaksotuksessa on käytetty valtiovarainministeriön 20.12.2024 julkistamaa arviota (1.289.166.392 €) Pohjois-Savon hyvinvointialueen vuoden 2025 rahoituksesta.

Hyvinvointialueen talousarvion tuloslaskelmaosan sitovat tavoite on hyvinvointialueen toimintakate.

HYVINVOINTIALUE YHTEENSÄ SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	79 043	278 768	282 781	287 335	89 970	31,3
Valmistus omaan käyttöön	463	1 376	1 823	1 823	520	28,5
Toimintakulut	-483 791	-1 508 967	-1 575 818	-1 555 777	-491 620	31,6
Toimintakate	-404 285	-1 228 823	-1 291 214	-1 266 619	-401 130	31,7

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.5.2 Investoinnit

SITOVAT INVESTOINNIT, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Rakennusinvestoinnit	-13 077	-40 021	-44 300	-44 300	-8 553	19,3
Laiteinvestoinnit	-2 671	-9 482	-18 586	-18 586	-2 530	13,6
Sovellusinvestoinnit	-3 034	-11 534	-13 811	-13 811	-3 547	25,7
Käyttöomaisuusarvopaperit	0		-50	-50	0	0,0
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-18 782	-61 037	-76 747	-76 747	-14 630	19,1

Laiteinvestoinnit

Laiteinvestointisuunnitelmassa on vuodelle 2025 suunniteltuja taseinvestointeja 15,6 M€ ja investointeja vastaavia sopimuksia 4,3 M€. Suunnitelmaan hyväksytyistä laiteinvestoinneista noin 50 % on käynnistynyt eli investoinnit ovat joko kilpailutusvaiheessa tai hankittu. Tilauksia on tehty taseinvestoinneista 2,9 M€ ja investointeja vastaavista sopimuksista 2,5 M€. Tiedossa on, että noin 5 % vuodelle 2025 suunnitelluista investoinneista käynnistyy vasta vuonna 2026. Muut suunnitellut laiteinvestoinnit pyritään toteuttamaan loppuvuoden aikana. Investointien läpivientiä loppuvuoden aikana haastaa viiveet hankintaprosessissa ja kilpailutuksissa. Kalliita laiterikkoja on ollut edellistä vuotta vähemmän ja 2 M€ rikkorahavarauksesta on käytetty 19 %.

Sovellusinvestoinnit

Investointisuunnitelmassa ICT-investoinneille on vuodelle 2025 budjetoitu yhteensä 13 811 milj. euroa. ICT-investointeja on tammi-huhtikuussa 2025 käynnistetty yhteensä 12 077 milj. euroa edestä. Tammi- huhtikuun 2025 toteuma on 3 304 milj. euroa.

Rakennusinvestoinnit

Rakennusinvestoinnit ovat edenneet pääosin suunnitellusti. Suurin käynnissä oleva rakennushanke on KYS Uusi Sydän -projektin 3 -vaihe (peruskorjaus), joka on edennyt aikataulun mukaisesti ja vaiheen on tarkoitus valmistua loppusyksystä 2025. Vaiheen valmistuttua Harjulan sairaalan osastot ja osa poliklinikkatoiminnoista muuttavat osaksi KYS kampusta ja valmistuvaa Uusi Sydän -projektia. Uusi Sydän -projektin 4-vaiheen suunnittelu on käynnissä ja tarkoituksena on tuoda vaihe päätöksentekoon syksyllä. Vaiheen tämänhetkinen kustannusarvio on n. 14 milj. euroa, joka ylittää vuonna 2022 arvioidun noin 4 milj. eurolla. johtuen mm. rakennuskustannusten noususta sekä purkamisen aiheuttamista rajapintojen töistä toimiviin tiloihin. Kustannusarvion ylitys ennustetaan aiheuttavan koko Uusi Sydän projektille noin 2 milj. euroa budjettimuutoksen.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Kuopion sotekeskus -hankkeen osalta on laadittu kevään aikana hankeselvitys ministeriöille ja tarkoituksena on aloittaa tarkempi hankesuunnitteluvaihe syksyllä. KYS 1A taloteknisten järjestelmien peruskorjauksen suunnittelutyö sekä KYS Helikopterikentän muutosten suunnittelu ovat käynnissä.

Investointeja vastaavien sopimusten osalta Siilinjärven vammaispalveluiden hanke on rakentamisvaiheessa ja Varkauden vammaispalveluiden hanke on tarkoitus saada rakentamisvaiheeseen kesän aikana. Varkauden hankkeen aloittamista on viivästyttänyt ARA-käsittely (nykyisin Varke). Siilinjärven hankkeen valmistumisaikataulu on vuoden 2025 loppu ja Varkauden hankkeen osalta alustavasti kesä 2026. Suonenjoen ikäihmisten asumishankkeen rakentamisvaihe on tarkoitus saada liikkeelle kevään/kesän aikana. Muita valmistelu- ja kilpailutusvaiheessa olevia hankkeita ovat Kuopion ikäihmisten asumishanke, Kuopion vammaispalveluiden hanke sekä Leppävirran pelastusasemahanke. Näiden kolmen hankkeen osalta aluehallitus päätti 25.2. muuttaa hankkeiden rahoitusmallin investointeja vastaavista sopimuksista taseinvestoinneiksi.

Pelastusinvestoinnit

INVESTOINTISUUNNITELMA 2025	TA2025	TOT.1-4/2025	TOT.%
Kalustoinvestoinnit	1.580.000	53.972	3 %

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut toimialan investointisuunnitelman 2025 hyväksytyistä kalustoinvestoinneista noin 88 % on käynnistynyt tai toteutumassa. Kilpailutus on käynnistetty 12 %:n osalta. Vuoden 2025 kalustoinvestoinnit ovat toteutumassa 100 %:sti.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.6 1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut**Toiminta**

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on toimeenpantu yhteistoimintamenettelyssä sovitut vähennykset. Perhe- ja vammaispalveluissa on kolmen lähiesihenkilön virka muutettu asiantuntijatehtäväksi ja viiden lähiesihenkilön virka lakkautettu. Lisäksi toimialalla on tehty tarvittavat muutokset organisaatorakenteeseen sekä toimeenpantu henkilöstöön kohdentuneet muutokset; kaksi virkaa jätetty täyttämättä, yksi virka lakkautettu, kahteen avoimeen tehtävään sisällöllinen muutos ja yhdeksän tukipalvelutehtävän vähentäminen.

Toimialalla on toimeenpantu myös taloudellisuus- ja tuottavuusohjelmaa ja valmisteltu palvelurakennemuutoksen R3 toimeenpanosuunnitelmaa. Lisäksi toimialalla on valmistelussa R5 palvelurakennemuutos, jonka on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2025.

Perheiden terveystieteissä äitiys- ja lastenneuvolan palveluita on tarjottu kaikissa kuntakeskuksissa. Terveystietäjätilanne on hyvä, mutta äkillisissä henkilöstön poissaoloissa täysimääräistä sijaistamista ei ole voitu järjestää ja näissä tilanteissa on vastaanottoaikoja vaihdettu tai asiakkaan toiveet huomioden tarjottu mahdollisuutta asioida myös toisissa toimipaikoissa. Kouluterveydenhuollon ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan kouluilla sekä oppilaitoksilla ja terveystietäjätilanne palveluissa on hyvä.

Perhepalveluissa rekrytointihaasteet ovat jatkuneet perhesosiaalityöntekijöiden ja psykologien rekrytoinneissa. Psykologivaje opiskeluhuollossa on jatkunut hankalana ja tehtävistä on avoinna 38 %. Perhesosiaalityössä sosiaalityöntekijäkohtaiset asiakasmäärät vaihtelevat ja henkilöstövajeiden takia ka 66 asiakasta/sosiaalityöntekijä ylittyy jopa useammalla kymmenellä asiakkaalla; raportointihetkellä perhesosiaalityössä avoinna neljä sosiaalityöntekijän virkaa.

Lastensuojeluilmoitusten määrä ka 721 ilmoitusta/kk on ollut edellisvuotta alhaisemmalla tasolla. Asiakasmäärät perhesosiaalityössä ka 1595 asiakasta /kk alle 18-vuotiaissa on laskenut edellisvuoden vastaavan aikaan verrattuna (-24: 1708) ja lastensuojelussa ka 1967 lasta/kk on jatkunut lähes edellisvuoden tasoisena (-24: 1980), jälkihuollon asiakkaissa ka 472 asiakasta/kk on tapahtunut vähenemistä edellisvuoteen, samoin kuin asiakkuuksissa lapsiperheiden kotipalvelussa ka 148 asiakasta/kk ja perhetyö/tehostettu perhetyö 572 asiakasta/kk. Huhtikuussa kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista oli perhehoidossa 56 %, lastensuojelulaitoksessa 39 % ja ammatillisessa perhehoidossa 5 %.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Lastensuojelulain mukainen asiakasmäärä/sosiaalityöntekijä on THL:n puolivuositarkastuksilla raportointijaksoilla ollut keskimäärin 27,2, mutta työntekijäkohtaisissa tosiasiallisissa asiakasmäärissä on ollut poikkeamia. Huhtikuussa aloitti lastensuojelun resurssi-sosiaalityöntekijä, jolla vastataan tilapäisiin henkilöstövajeisiin. Lastensuojelulaitosten toiminnassa tavoitteena olevan käyttöasteen parantamisessa on ilmennyt haasteita liittyen mm. lastensuojelulaitos Taskukellon henkilöstön saatavuudessa ilmenneisiin haasteisiin sekä Mäntyrinteen perhetukikeskuksen perhekriisiyksikön palveluun liittyvän palvelutarvetahtelun takia; keskimääräinen käyttöaste laitoksissa seurantaajaksolla 84 % (4817 toteutunutta hoitovuorokautta).

Vammaispalveluissa on kartoitettu mahdollisuuksia palvelurakenteen keventämiseen ja oman palvelutuotannon lisäämiseen etsimällä uusia toimitiloja. Vattuvuoren palvelukodin laajeneminen käsittämään koko pienkerrostalon kaikki kolme rappua toiminta-suunnitelmaa on edistetty yhteistyössä tilahallinnan kanssa. Joroisten terveyskeskuksen yhteydestä vapautuneisiin vuodeosaston tilojen muuttamista ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköksi on lähdetty myös suunnittelemaan. Mahdollinen uusi asumispalveluyksikkö Joroisiin tuo toteutuessaan 12–15 uutta asumispalvelupaikkaa, jonka myötä saadaan vähennettyä Etelä-Savon hyvinvointialueelta ostettua pitkä-aikaisen laitoshoidon palvelua. Tuetun asumisen toimintamallin kehittäminen etenee. Tuetun asumisen toiminnan laajentamisen osalta on suunnitelmat etenemässä Siilinjärven kunnan alueella Sulkavantiellä sijaitsevan 8 asuntoa käsittävien kahden rivitalon osalta. Tavoitteena on saada tilat vammaispalveluiden käyttöön tuetun asumisen palveluille. Tuetun asumisen tiimimallin pilotti, viidestä ohjaajasta muodostuva tiimi, on aloitettu Pielavesi-Siilinjärvi-Maaninka-Nilsia alueella.

Vammaisten asumispalvelut ovat keskitetyn sijaishallinnan piirissä 1.4.2025 lukien. Vakinaisten tehtävien ja virkojen täyttäminen on onnistunut aikaisempaa paremmin. Haasteita sen sijaan on ollut lyhytaikaisiin, alle 13 vrk kestäviin sijaisuuksiin saada riittävästi henkilöstöä. Vammaisten osaamiskeskukseen on palvelun ruuhkaantumisen vuoksi perustettu toinen lääkärin virka ja täytetty myös kolmas psykologin virka. Toisilta toimialoilta vammaispalveluihin on siirtynyt yksi lääkärin virka osaamiskeskukseen ja lastenhoitorinkien työntekijät (11 henkilötyövuotta).

Jussinpihan toimintakeskuksen ja toimintakeskus Helmen päivätoiminnot ovat yhdistyneet 1.4.2025 siten, että toimintaa järjestetään Jussinpihan toimintakeskuksessa Lapinlahden ja Varpaisjärven asiakkaille. Päivätoimintojen yhdistyminen turvaa palvelun jatkuvuuden henkilöstömäärän ollessa suurempi sekä mahdollistaa joustavammin

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

henkilöstön yhteiskäytön asumispalveluiden kanssa. Jussinpihan toimintakeskuksen toimitilat ovat esteettömät ja toimintaan soveltuvammat.

Määräaikaisten toteutuminen

Vireille tulleiden tai avoinna olleiden lastensuojeluasioiden tai sosiaalihuoltolain mukaisten asioiden palvelutarpeen arvioinnin käsittelyn aloittamisessa lakisääteisessä seitsemän arkipäivässä ja palvelutarpeen arviointien valmistumisessa lakisääteisessä kolmen kuukauden ajassa on ollut ylityksiä kuukausittain.

Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluissa hoitoon pääsy on ylittänyt lakisääteisen ajan, ja aluehallintovirasto on seurannut hoitoon pääsyä ja määrännyt hyvinvointialueen uhkasakon uhalla huolehtimaan lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluihin hoitoon pääsystä koko alueella terveydenhuoltolain mukaisessa ajassa. Hoitoon pääsyä on alkuvuoden aikana ylittynyt kaikissa työryhmissä ja odotusaika on pisintä keskisen alueen nuorten työryhmässä. Lääkäriresurssi palveluun on tuotettu sote-keskuksesta ja myös lääkäripalveluun pääsystä on viiveitä haasteellisesta lääkäritilanteesta johtuen. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin perustettiin tammikuussa yksi apulaisylilääkärin virka, jossa on aloittanut viranhaltija huhtikuussa ja hän osallistuu kaikkien työryhmien ohjaustiimeihin.

Psykososiaalisen opiskeluhoitoon kuraattoripalveluissa oppilaille on pystytty antamaan henkilökohtainen keskustelu-aika pääsääntöisesti alle seitsemässä työpäivässä. Niissä oppilaitoksissa, joista on puuttunut psykologi, kuraattorit ovat hoitaneet alle seitsemän työpäivän sisällä henkilökohtaisen keskustelun. Jokaiselle oppilaitokselle on nimetty konsultointipsykologi, jota tarvittaessa on voinut konsultoida.

Lasten kuntoutuspalveluissa hoitotakuu on ylittynyt 13 asiakkaalla toimintaterapiassa, fysioterapiassa yhdellä asiakkaalla ja 161 asiakkaalla puheterapiassa (30.4.2025). Puheterapiassa on raportointikaudella ollut kahden työntekijän vaje.

Lastensuojelulain mukaisessa asiakasmitoituksessa lakisääteinen asiakasmäärä ylittyi huhtikuussa 2025 yhteensä 12 lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä, joskin keskimääräinen ylitys/sosiaalityöntekijä jäi maltilliseksi, km. 1,75 lasta/sosiaalityöntekijä.

Vammaispalvelujen osaamiskeskuksessa psykologin tutkimuksiin pääsystä on ollut jonoa. Yksikköön on saatu rekrytoitua 10.3.2025 alkaen kolmas psykologi. Myös muissa osaamiskeskuksen asiantuntijapalveluissa on ollut ajoittaista jonoa. Osaamiskeskuksen palveluprosessien ja asiakasohjauksen mallintamisella on tavoitteena selkeyttää ja tarkentaa palvelujen piiriin ohjautumista. Vammaispalvelukeskuksissa hakemusten

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

käsittelyn määrääjät ovat ylittyneet kaikilla alueilla. Eteläisen ja pohjoisen alueen vammaispalvelukeskuksissa määrääajien ylitykset ovat lukumäärältään vähäisiä. Pohjoisella alueella on ollut yhden työntekijän vaje noin kahden kuukauden ajan. Asiakasmäärältään suurimmassa keskisen alueen vammaispalvelukeskuksessa määrääjät ovat ylittyneet raportointikaudella jaksolla muiden alueiden vammaispalvelukeskuksia enemmän. Myös keskisen alueen vammaispalvelukeskuksessa on ollut raportointijaksolla useamman työntekijän vaje.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Perhe- ja vammaispalveluiden omavalvontaa toteutetaan palveluille määritettyjen määrääajien ja henkilöstömäärien seurannassa ja palveluista saatujen palautteiden käsittelyn, Laatuportti-ilmoitusten ja itsearviointien osalta sekä muistutuksien ja kanteluiden käsittelyn kautta.

• Varautuminen ja väestönsuojelu

Valmiussuunnitelmien valmistelu on jatkunut sosiaalijohtajan ohjaamassa rytmissä. Kevään aikana on osallistuttu pelastustoimen ja turvallisuuspalvelujen valmiuskoordinaattorin organisoimiin kuntatapaamisiin liittyen häiriötilanne ja evakuointikeskusten suunnitteluun kunnissa. Toimialan johto on ottanut käyttöön Secapp-järjestelmän hälyttämiseen ja kriittiseen viestintään.

• Hankinnat ja hankintasopimukset

Alkuvuoden aikana on kilpailutettu lastensuojelun ympärivuorokautiset palvelut, joissa uusi hankintakausi alkaa 1.8.2025. Edeltävästi on kilpailutettu perheiden sosiaalihuollon avopalvelut ja opiskeluhoitojen psykologipalvelut. Yhteishankinnan käynnistämistä selvitetään lastensuojelun laitospalvelun vaativan tason kilpailutusta yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Lastensuojelun palveluyksikössä ympärivuorokautisten palveluiden osalta hankintalain 110§ mukaiset menettelytavat on kuvattu ja toimeenpantu.

Lasten avokuntoutuspalveluissa (fysio-, toiminta- ja puheterapia) sekä lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluissa (nepsy-valmennus, neuropsykologinen kuntoutus) liitytään hyvinvointialueen toimialat ylittävään hankintaan, jota organisoidaan hankintayksiköstä. Perhepalveluissa käytetään myös suorahankintaa lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaisen palvelun järjestämiseksi esimerkiksi tilanteissa, joissa

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

toimittajarekisterissä vaadittavaa erityisosaamista omaavilla palveluntuottajilla ei ole vapaita asiakaspaikkoja tai lapsen etu vaatii palvelun järjestämisen tietyltä palveluntuottajalta yhteyden jatkumisen vuoksi.

Sopimusvalvonnan työjako on käyty läpi hyvinvointialueen valvontayksikön kanssa ja tunnistettu sopimusvalvontaan liittyvä seurannan toteutus palveluyksiköissä.

Vammaispalveluissa on menossa ateriapalvelujen kilpailutus kuuden asumispalveluyksikön ja yhden päivätoimintayksikön osalta yhteistyössä tukipalvelujen ja Sansian kanssa, koska Servican tuottamaan palvelua ei ole saatavissa kaikille paikkakunnille. Vammaispalveluissa on otettu käyttöön palveluseteli hoito- ja hoivapalvelujen hankintaan, koska palvelua tarvitaan yleensä määräaikaiseen ja yksilölliseen palvelutarpeeseen, joten palvelun kilpailuttaminen on haasteellista.

- **Palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta**

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan palvelujärjestelmän uudistaminen (R3) hyväksyttiin joulukuussa ja toimeenpanosuunnitelman valmistelu käynnistyi vuoden vaihteessa. Palvelujärjestelmän uudistamisesta raportoidaan säännöllisesti aluehallitukselle.

- **Omavalvonnan toimeenpano**

Kaikissa palveluissa on hyväksytty omavalvontasuunnitelmat ja suunnitelmat ovat nähtävillä verkossa ja palveluyksiköissä. Toiminnan omavalvonnan suunnitelmallisuutta on edistetty ja vahvistettu.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan tulojen toteuma on 27 % muutetusta talousarviosta. Perhepalveluiden toimintatuottojen kertymä 22 % jää alle ajankohdan tasaisen kertymän. Isoimpana eränä toimintatuotoista puuttuu perheryhmäkodista saatava valtion korvaus, joka haetaan jälkikäteen. Vammaispalvelujen toimintatuottojen toteuma on 30 % talousarviosta. Tuottojen toteumasta puuttuu osa huhtikuun tuloista, joten tuottojen arvioidaan kertyvän vähintään talousarvion mukaisesti.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan toimintakulujen toteuma on 31 % talousarviosta.

Perhepalveluiden toimintakulujen toteuma 31 % on alle ajankohdan tasaisen kertymän. Talousarvion toimintakuluissa pysymistä tulee kuluvana vuonna haastamaan lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden, jossa uusi hankintakausi alkaa elokuussa, ennakoitusti arvioidut hinnankorotusvaikutukset, lasten ja nuorten

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

perustason mielenterveyspalveluiden lääkäri työvoiman vuokrauskustannukset, jotka on todettu tulevan perhepalveluiden kuluksi ja eivät sisälly talousarvioon ja perhepalveluihin kesken talousarviovuotta perustettujen lääkäri virkojen henkilöstökulut sekä perhetyön ostoihin suunniteltu riittämätön talousarviovaraus, jota raamiin pääsemiseksi leikattiin. Lisäksi toteumassa ei vielä näy päätetyn muutostalousarvion leikkausvaikutukset.

Vammais palvelujen toimintakulujen toteuma on 31 % talousarviosta. Vaikka myös palvelujen ostojen toteuma on raportissa 31 %, on uhka määräraha varauksen ylittymisestä, koska merkittävä osa huhtikuun laskuista ei ole mukana toteumassa. Talousarviossa pysyminen edellyttää taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteutumista, mikä esimerkiksi toimitilajärjestelyjen osalta ei ole mahdollista suunnitellussa aikataulussa. Vammais palveluissa muutostalousarvion leikkauksia on esitetty pääasiassa henkilöstökuluihin, jotka tässä raportissa toteutuvat talousarvion puitteissa. Muutostalousarvion vaikutukset näkyvät tulevissa raportoinneissa.

PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	3 241	15 091	14 522	15 052	4 014	26,7
Toimintakulut	- 72 982	- 242 467	-250 715	-248 798	-77 504	31,2
Toimintakate	- 69 741	- 227 376	-236 193	-233 746	-73 490	31,4

Palvelualueen toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Toimialalla tehdään talousseurantaa Controllerin kanssa vähintään kuukausiraportoinnin yhteydessä. Lisäksi palvelualueilla ja palveluyksiköillä on säännöllisesti palaverit controllerin kanssa talouden seuraamisesta sekä taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toteutumisesta. Palvelutuotantoa ohjaavien ohjeiden yhtenäistämistä ja käytänteiden harmonisaatiota on vahvistettu ja niitä seurataan. Lastensuojelussa sijoitusten suunnitteluun on käynnistynyt tukea antava rakenne.

Toimialan palvelutuotannossa talousarvion säännölliseen seurantaan on sitouduttu kaikilla tasoilla. Controller palveluiden tuella on järjestetty talouden tukiklinikoita talouden seurannan tukemiseksi esihenkilöille.

Perhe- ja vammais palveluiden toimialalla palvelutarve ja talousarvioon tehty leikkaukset haastavat talousarviossa pysymistä – valtaosa toimialan palveluista on järjestettävä täysimääräisesti arvioiden tarpeen mukaisina (subjektiivinen oikeuden piiriin kuuluvia). Toimialalla seurataan käyttösuunnitelman mukaisen talousarvion

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

toimeenpanoa ja sopeuttamistoimenpiteitä. Taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteutumista seurataan erillisseurannalla.

Mittarit ja tavoitteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Tavoitetaso	Riskiartio	Toteuma 1-4/2025	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita
1PA210 Perhepalvelut	Perhesosiaalityön vaikuttavuuden vahvistuminen	Perhesosiaalityön suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärän suhde lastensuojelun asiakasmäärään.	Perhesosiaalityön asiakasmäärä kasvaa ja lastensuojelun asiakasmäärä alenee.	Perhesosiaalityön sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät kasvavat suuriksi, jolloin perhesosiaalityössä suhdeperustainen tavoitteellinen työskentely ei mahdollistu ja työskentelyn vaikuttavuus heikkenee. Palvelussa ei ole lakisääteistä asiakasmitoitusta.	1927 perhesosiaalityössä/ 2115 lasta lastensuojelun asiakkuudessa	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.
1PL2130 Lapsiperheiden sosiaalityö- ja ohjaus	Perhesosiaalityön riittävä henkilöstöresurssi	Perhesosiaalityön asiakasmäärä/sosiaalityöntekijä, turvataan riittävät resurssit jotta perheille voidaan tuottaa oikea-aikaiset suhdeperustaiset ja palvelun tarvetta vastaavat vaikuttavat palvelut.	55 erityisen tuen tarpeessa olevaa lasta/ sosiaalityöntekijä (100%)	Perhesosiaalityön asiakkaiden suuri määrä ja rekrytointi haasteet sosiaalityöntekijä-virkoihin.	62 asiakasta/ sosiaalityöntekijä	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.
1PL2103 Neuvolapalvelut	Lasten hyvinvoinnin ja kehityksen varhainen tukeminen tarjoamalla 2-vuotiaiden lasten perheille ja erityisesti perheille, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia, keskustelua ammattilaisen kanssa	Lapset puheeksi menetelmän ¹⁾ käyttö 2-vuotiaiden lastenneuvola tarkastuksen yhteydessä (tarjotaan perheille mahdollisuutta keskusteluun)	90% ikäluokan perheille tarjotaan keskustelua ja 60 % perheistä käy keskustelun	Henkilöstön menetelmäosaamisen kattavuus jää liian alhaiseksi mm henkilöstövaihdokset. Perheet eivät hyödynnä tarjottua mahdollisuutta.	Tarjottu 164 perheelle (10,5%), ja pidetty 175 perheelle (18,7%)	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Talous on tasapainossa.
1PL2107 Lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut	Lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdetyön yksiköissä asiakkaan kuukausittainen hoitokäyntimäärä on 2-4 kertaa kuukaudessa	Asiakkaan kuukausittainen käyntimäärä LANU-yksikössä	Asiakkaalla 2-4 hoitokäyntiä kuukaudessa (90%)	Asiakkaiden hoitoa ei pystytty toteuttamaan hoidonpöytäkirjan mukaisesti, perustaso/erityistaso, asiakkaiden hoitoketjun toimimattomuudesta johtuen ja asiakkaita jää hoitosuhteeseen väärään tasoon ja hoitojono kasvaa perustasolla.	Asiakkaista 67,5% on hoitokäyntimäärän piirissä	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelun palvelutoiminnassa painopiste siirtyy kevyempiin ja ensisijaisiin palveluihin myös kodin ulkopuolisen sijoituksen palveluissa lapsen (0-17 vuotta) etu ja oikeudet huomioiden.	Perhehoidon palveluiden (toimeksiantosuhteinen ja luvanvarainen) ja lastensuojelun laitospalvelun suhde kaikissa kodin ulkopuolelle toteutuneissa lasten sijoituksissa.	Yhteenlaskettu perhehoidon osuus kaikista kodin ulkopuolisen sijoituksen palveluista säilyi tai kasvaa. Elokuussa 2024: toimeksiantosuhteinen perhehoito yhteensä 54,8%, laitoshoido 45,2 %	Perhehoidon palveluiden riittävää saatavuutta ei pystytty turvaamaan.	60 %	- Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelussa kehitetään suunnitelmallista palvelutoimintaa ja avoimuuden tukitoimia siten, että edellytykset viimesijaisten tuen tarpeiden (kodin ulkopuolelle sijoittaminen) ennaltaehkäisylle vahvistuvat	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrän suhde kaikista lastensuojelun asiakkaana olevista lapsista.	aleneva (elokuu 2024 : 38 %)	Tuen tarpeisiin ei kyetä vastaamaan oikea-aikaisesti: viimesijaisten palveluiden tarve lisääntyy.	38 %	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1PL2170 Lastensuojelu- palvelut	Lastensuojelussa on käytettävissä riittävät henkilöstövoimavarat ja osaaminen toiminnan lakisääteisyys ja palveluiden saatavuuden turvaamiseksi ja toiminnan jatkuvuutta voidaan hallita.	Lastensuojelun asiakasmitoituksen toteutuminen ja laillistettujen sosiaalityöntekijöiden osuus lapsen asioista vastaavien sosiaalityöntekijöiden tehtävissä.	1) Käytössä olevan resurssin riittävyys palvelutarpeeseen nähden. Huhtikuussa 2024 (THL) laskennallinen mitoitus 27,7, ylittävien osuus 26%. Tavoite: aleneva. 2) Laillistettujen sosiaalityöntekijöiden osuus. Huhtikuussa 2024 (THL) 71%. Tavoite: nouseva.	Puutteet henkilöstön saatavuudessa johtavat rekrytointien pitkittymiseen sekä lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen ylittymiseen ja henkilöstön vaihtuvuuden ja korkean sijaiskelpoisten osuuden johdosta edellytykset jatkuvuuden hallinnalle heikkenevät.	Laskennallinen mitoitus 27,4 Ylittävien osuus 17% Laillistettujen sosiaalityöntekijöiden osuus 86%	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita
1PA220 Vammaispalvelut	Palvelujen järjestäminen perustuu yhdenmukaisesti arvioituun toimintakykyyn ja palvelutarpeeseen	RAI-toimintakykyarvioiden määrä vammaispalveluissa	Vähintään 700 toimintakykyarviointia / vuosi	Menetelmäosaaminen. Työkalun soveltuminen palvelutarpeen arviointiin	RAI-toimintakykyarvioiden määrä 378 (54 %). Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna 132 (kasvu 54 %)	Palvelustrategia: Laadukas, laaja-alainen ja moniammatillinen palvelutarpeen arviointi
1PK2210 Vammaisten asumispalvelut	Asumispalvelujen rakenteen keventäminen	Vammaisten tuetun ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat	Tuetun asumisen asiakkaat vähintään 160 Yhteisöllisen asumisen asiakkaat vähintään 250	Erilaisten asumispalvelujen saatavuus ja sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta	Alkuvuonna ympärivuorokautisesta yhteisölliseen asumiseen on siirtynyt kolme ja yhteisöllisestä tuettuun asumiseen yksi asiakas.	Palvelustrategia: Siirtää asumispalvelujen tuottamisen painopiste ympärivuorokautisesta palveluasumisesta muihin asumisen järjestelyihin.
1PK2210 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten pitkäaikaisen laitoshoidon vähentäminen	Vammaisten pitkäaikaisen laitoshoidon hoitopäivät	Hoitopäiviä enintään 17 000 vuodessa	Laitoshoidon jälkeisten asumispalvelupaikkojen saatavuus	Pitkäaikaisen laitoshoidon päiviä 1-3/2025 yhteensä 3122 (- 1308 hpv, -30 % edelliseen vuoteen verrattuna)	Palvelustrategia: Erilaisten asumispalveluratkaisujen kehittäminen.
1PA220 Vammaispalvelut	Teknologisten ratkaisujen käyttöönotto vammaisten asumispalveluissa ja päivätoiminnassa	Virtuaalisen päivätoiminnan käyttöönotto Etähoivan käyttöönotto	Teknologiset ratkaisut otettu käyttöön	Teknologisten ratkaisujen ja sisällön luominen	Valmistelussa etähoivan pilotti 10 tuetun asumisen asiakkaalle syys-lokakuussa. Etäpäivätoimintaa tuotetaan huhtikokuussa 1 x kk asumisyksiköihin. Lisäksi etäpäivätoimintatuokioita päivätoimintayksiköiden välillä järjestetään aikaisempaa enemmän.	Palvelustrategia: Digitaalisten palveluiden kehittäminen

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.7 1TA30 Yleiset palvelut

Toiminta

Yleisten palveluiden toimialalla palvelujärjestelmän ja palveluverkon uudistamista on valmisteltu vastaanottotoiminnan, alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön (R1), osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien (R2), erikoissairaanhoidon ja yliopistosairaalan (R4) palveluiden uudistuksissa sekä mielenterveys ja päihdepalveluiden uudistuksessa (R5). Aluevaltuusto hyväksyi R1 ja R2 uudistuskokonaisuudet jo 17.6.2024. Näiden toimeenpanoa aloitettiin asteittain yleisten palveluiden lautakunnan päätöksillä syksyllä 2024 aluevaltuuston tahtotilan mukaisesti, ja jatkettu 2025 kevään aikana. Toimeenpanon päätöksissä on edetty hitaammin kuin TA25 suunnittelussa tavoiteltiin. Toukokuussa 2025 R4 eteni aluevaltuustoon päätökseen. R5 on valmistelussa ja tavoitetilä sen valmistumiseen on loppuvuodesta 2025. Toimialan toiminnan tarkemmat tiedot peruspalveluiden ja erityispalveluiden toimilinjatietojen alla.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Yleisten palveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Vuoden 2025 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat varautuminen ja väestönsuojelu, hankinnat ja hankintasopimukset, palvelujärjestelmä uudistuksen seuranta sekä omavalvonnan toimeenpano.

Varautuminen ja väestönsuojelu. Valmiussuunnitelman päivittäminen tapahtuu STM:n ohjeistuksen mukaan jatkuvana toimintana. **Hankintoja** koskevia toimi- ja päätösvaltuuksia on noudatettu. Hankinnoille on asianmukaiset luvat ja niistä on tehty asianmukaiset hankintapäätökset. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Toimialalla on lisäksi tehty suora hankintoja, joille on ollut olemassa hankintalain mukainen peruste. Toimialan hankinnoista on olemassa hankintasopimusasiakirjat (ml. liitteet) ja sopimukset on tallennettu D10:iin. **Palvelujärjestelmä uudistuksen** toimeenpano etenee, ja siitä tarkemmin yllä toimintaosiossa sekä toimilinjojen toimintateksteissä jatkossa. Toimeenpanon eteneminen taloussuunnitelman mukaisesti edellyttää, että toimeenpanoon liittyvät lautakunnan päätökset saadaan ajallaan. **Omavalvonnan** toimeenpano on valmistunut toimialalla ohjeistuksen mukaisesti. Päivitetyt omavalvontasuunnitelmat ovat nähtävillä www-sivuilla ja toimintayksiköissä. Toimialan

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöstön saatavuus ja riittävyys palvelujärjestelmän ja hoitotakuun mukaiseen palvelutuotantoon.

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Tuottavuustoimenpiteet etenevät yleisesti kokonaistalouden näkökannalta hyvin, mutta yksittäisten toimenpiteiden muutosseurannassa on haasteita toiminta- ja talousseurantajärjestelmien toimivuuden näkökannalta. Toteutumista seurataan erillisellä excel- taulukolla.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon ja toimialueen toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Yleisten palveluiden toimialueella talous ensimmäisellä kolmanneksella yleisesti etenee suunnitellusti. Tulot ovat kasvaneet viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna lähes 5 milj. euroa ja ovat talousarvion hyvin optimistisessa tavoitteessa tällä hetkellä. Loppuvuoden asiakasmaksutuloja voi pienentää asiakasmaksukaton täyttyminen sekä lisääntyneet asiakasmaksuvapautukset. Toimintakulut ovat pysyneet kokonaisuutena hyvin talousarviossa. Ostopalvelut ovat laskeneet viime vuoteen verrattaessa samana ajanjaksona vajaa 300 000 euroa, mutta ovat ylittäneet talousarvion noin 1,5 milj. euroa, mutta aineissa ja tarvikkeissa sekä henkilöstömenoissa suhteutettuna talousarvioon on taas saavutettu merkittäviä säästöjä. Toimiala jatkaa tiukkaa talousseurantaa ja tuottavuusohjelman toteutumista. Aluevaltuuston hyväksymän muutostalousarvion kohdentamattomat supistukset tullaan kohdentamaan henkilöstömenoihin ja ostopalveluihin sekä aineisiin ja tarvikkeisiin palveluyksikkötasoisesti.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Peruspalvelut**Toiminta****Sote-keskuspalvelut**

Sotekeskuksissa on huhtikuun lopussa yhteensä 37 lääkärinvirkkaa vailla vakituista tekijää. Määräaikaiset sijaiset, henkilöstövuokraus, työn osa-aikaisuudet ja lakisääteiset poissaolot huomioiden absoluuttinen vaje on huhtikuun lopussa yhteensä 45 lääkärinä. Hoitotakuulainsäädäntö muuttui vuoden 2025 alussa. Sen mukaan lääkärin vastaanotolle tulee päästä kiireettömässä hoidossa kolmen kuukauden kuluessa ja alle 23-vuotiaiden 14 vuorokauden kuluessa. Hoitotakuu ei kaikkien potilaiden kohdalla toteudu, sillä edellä mainitusta lääkäriresurssista huomattava osa kohdentuu myös muille toimialoille annettavaan sektorityöhön. Kiireellinen hoito pystytään tuottamaan hoitotakuusäännösten mukaisesti. Suun terveydenhuollossa hoitotakuuajat ovat vuoden alusta kuusi kuukautta yli 23-vuotiaille ja kolme kuukautta alle 23-vuotiaille. Suun terveydenhuollossa on toimintatapoja muuttamalla ja selkeyttämällä alkuvuoden 2025 aikana saatu jonoista purettua pois reilu 2200 potilasta. Alkuvuoden 2025 aikana soteasemien pitempiaikaisia toiminnan sulkua ei ole tarvittu. Keskisellä alueella on ensimmäisenä alueista otettu käyttöön keskitetty puhelinpalvelu. Digitaalisessa sotekeskuksessa otettiin käyttöön OmaSavon mobiiliapplikaatio maaliskuussa, joka näkyi myös palvelun käyttäjämäärien kasvuna. Huhtikuussa rekisteröityneitä käyttäjiä oli noin 12000.

Osastopalvelut

R2-palvelujärjestelmän toimeenpanosuunnitelman mukaisesti Pielaveden osaston toiminta päättyi 1.1.2025 ja Karttulan osaston toiminta 1.4.2025. Kaavin osaston toiminta tulee päättymään 1.6.2025 alkaen. Henkilöstövajeiden vuoksi osastopaikkoja on jouduttu tilapäisesti sulkemaan kaikilla alueilla. Osastopaikoista noin 33 % on epätarkoituksellisesti kotiin annettavien palveluiden tai tuetun asumisen odottajien käytössä. Odottajien lukumäärä on ollut Q1 ajalla keskimäärin 100 (vaihteluväli 105–148) henkilöä.

Työikäisten sosiaalipalvelut

Käyttösuunnitelmassa 2025 vahvistetun työpajan toimintojen päättämistä on edistetty, yhden työpajan toiminta lakkautuu 30.6.2025. Asiakkaille järjestetään tarvittavat palvelut muilla tavoin. Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (TYM-laki) on astunut voimaan, työikäisten sosiaalipalveluista on osallistuttu aktiivisesti yhteistyöverkoston toimintaan ja lakisääteiseen palvelujen kehittämiseen. Asumispäivystyksen kilpailutuksesta on tehty päätös yleisten palveluiden lautakunnassa huhtikuussa 2025, sopimuskausi tulee alkamaan 1.1.2026. Sosiaalityön henkilöstön vaihtuvuus ja saatavuus haastavat edelleen palvelutuotantoa. Yhteisen asiakastietojärjestelmän käyttöönoton

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

viivästyminen hidastaa merkittävästi palvelutuotannon kehittämisen mahdollisuuksia muun muassa monipaikkaisen tai etänä tehtävän viranhaltijatyön toteuttamista.

Sisäisen valvonnan toteutuminen toimilinjalla

Palveluysiköiden talouden seuranta toteutuu säännöllisesti kuukausittain ja toteumaa käsitellään palveluysiköiden johtoryhmissä. Toimintaan liittyviä riskejä seurataan mm. Laatuportin ilmoitusten kautta. Henkilöstö- ja hankintapäätökset tehdään hallintosäännön mukaisesti.

Peruspalveluiden osalta valmiussuunnitelman päivittäminen STM:n ohjeistuksen mukaan jatkuvana toimintana. Kilpailutusten käynnistäminen ja yksittäisten suoraan hankinta-sopimusten seuranta ohjeiden mukaisesti. Palvelujärjestelmänuudistuksen toimeenpano ja seuranta tavoitteiden mukaisesti. Päivitetyt oma- ja valvontasuunnitelmat ovat nähtävillä [www-sivuilla](http://www.sivuilla) ja toimintayksiköissä.

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen toimilinjalla

Toteutumista seurataan erillisellä excel-tilillä.

Talouden seuranta ja olennaiset poikkeamat talousarvioon toimilinjalla

Toimintatuottojen toteuma on noin 35 % ja tasaisella kertymällä ylittää talousarvion noin 0,5 milj. euroa. Tämä selittyy aiempien vuosien kotoutumislain mukaisilla maksetuilla korvauksilla. Maksutuotot kokonaisuutena ovat toteutuneet lähes arvioidulla tavalla.

Hankaloitunut henkilöstötilanne näkyy henkilöstökulujen toteumassa alittumisena ja palvelujen ostojen ylittymisenä. Toimintakulujen osalta toteuma näyttää laskennallista alitusta talousarvioon nähden, mutta palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen osalta kulut painottuvat myöhemmälle ajankohdalle.

Osastopalveluiden osalta toimintatuottojen toteuma on 32 % ja -kulujen toteuma on 32 % talousarviosta. Loppuvuodesta toimintatuottojen kertymään vaikuttavat maksukattojen täyttymiset, käytettävissä olevien potilaspaikkojen lukumäärän väheneminen.

Työikäisten sosiaalipalveluiden toimintatuottojen toteuma on 42 % ja toimintakulujen toteuma on 36 % talousarviosta. Toimintatuottojen kertymässä suurin ylitys muodostuu viivästyneistä hyvinvointialueelle maksetuista keho-korvauksista, jotka kohdentuvat kotoutumislain mukaisiin korvauksiin ja kuntouttavaan työtoimintaan.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Sotekeskus palveluiden toimintatuottojen toteuma on 33 % ja toimintakulujen toteuma on 33 %. Maksutuotot ovat lähes talousarvion mukaiset. Toimintakuluissa suurimmat ylitykset ovat hoitotarvikkeissa (43 %). Henkilöstötilanne näkyy henkilöstökulujen toteumassa alittumisena ja henkilöstövuokrauskulujen ylittymisenä.

Toimilinjien toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Merkittävin toimenpide on palvelujen ostojen ja tarvikekulujen tarkka seuranta. Henkilöstön optimaalinen käyttö ja kohdentaminen tarpeen mukaan. Lisäksi tuottavuusohjelmien suunniteltujen toimenpiteiden toimeenpanon toteuttaminen ja siinä onnistuminen.

Mittarit ja tavoitteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-4/2025
SOTE-keskus	- Kiireettömän hoitoon pääsyn varmistaminen lain säättämässä rajoissa. - Edistää terveyttä ja ehkäistä kansansairauksia. - Vahvistaa peruspalveluiden palvelutarjontaa ja hoidonporrastusta.	- Hoitoon pääsyn toteutusaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista (14 vrk) - 3 kk hoitotakuun toteutuminen - COC-indeksi (hoidon jatkuvuus) - Etäpalveluiden käytön %-osuus kaikista käynneistä. - Etävastaanottojen %-osuus kaikista vastaanotoista - Lähetteen määrä erityispalveluihin	- Asiakassegmentaation käyttöönotto ja aktiivinen hyödyntäminen. - Yhtenevän palvelutarpeen arvion kehittäminen ja käyttöönotto. - Vastaanoton toimintamallien vertaaminen ja tarvittaessa yhdenmukaistaminen. - Käytettävissä olevien resurssien hyödyntäminen alueellisesti. - Hoitoketjujen ja Käypä hoito -suositusten yhteneväisen käytön lisääminen koko hyvinvointialueella.	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.	- Hoitoon pääsyn toteutusaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista (14 vrk) 18,6 vrk. 3 kk hoitotakuun toteutuminen 31,1 vrk. - Etäpalveluiden käytön %-osuus kaikista käynneistä 9 %. - Etävastaanottojen %-osuus kaikista vastaanotoista 15 %. - Lähetteen määrä erityispalveluihin oli 12 483.

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-4/2025
Työikäisten sosiaalipalvelut	- Edistää asiakkaiden itsenäistä selviytymistä - Vastata asiakkaiden akuutteihin ennakoimattomiin taloudellisiin tarpeisiin. - Varmistaa henkilöstöresurssin riittävyys laadukkaana ja vaikuttavan suunnitelmallisen sosiaalitoiminnan tuottamiseksi.	- Harkinnanvaraista toimeentulotukea (ehkäisevä ja täydentävä) saaneet kotitaloudet (lkm) - Asiakasmäärä/ suunnitelmallisen sosiaalitoiminnan sosiaalityöntekijä (60) - Etävastaanottojen määrä / kk	- Asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaisen selvitystyön kehittäminen. - Moniviranomaistyön ja moniammatillisen työskentelyn sekä ennaltaehkäisevän työnteon kehittäminen. - Henkilöstöresurssin kohdentaminen siten, että eri työtekijöiden ammattitaitoa voidaan hyödyntää parhaiten palveluprosessin eri kohdissa. - Muistutuksiin ja kanteluihin vastataan 4 viikon kuluessa asian vireilletulosta ja niiden sisältöä seurataan.	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.	- Harkinnanvaraista toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on 1823. - Asiakasmäärä suunnitelmallisessa sosiaalityössä on keskimäärin 64 asiakasta/ sosiaalityöntekijä. - Etävastaanottojen määrä on toteumakaudella 434.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-4/2025
Osastopalvelut	- Ratkaista akuutti terveysongelma ja/tai tasapainottaa pitkäaikaissairaus niin, että potilas pystyy odotettavissa olevan toimintakykynsä mukaisesti mahdollisimman omaoimiseen ja osallistuvaan arkeen. - Kehittää perus- ja vaativan tason osastokuntoutusta - Kehittää elämän loppuvaiheen arvokasta hoitoa	- Hoitojaksot ja -päivät (lkm) - Hoidetut asiakkaat (lkm) - Hoitojakson keskipituus (12 vrk) - HILMOon raportoidut hoidon aikaiset haittatapahtumat	- Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja peruspalveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. - Hoitotyön resurssien riittävyyden edistäminen työtehtäviä tarkentamalla ja muiden ammattiryhmien sekä kolmannen sektorin tuella. - Potilastyössä olevien terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatillisen osaamisen vahvistaminen perehdytyksen sekä täydennys- ja jatkokoulutuksen avulla. - Osastojaksojen vaikuttavuuden parantaminen ja seuranta.	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita - Talous on tasapainossa.	- Hoitojaksot 3 305 ja hoitopäivät (netto) 45 252 - Hoidetut asiakkaat 2 978 - Hoitojakson keskipituus 7,0 - HILMOon raportoidut hoidon aikaiset haittatapahtumat 0

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Erityispalvelut**Toiminta yleistä**

Toiminnan volyymit hoidettujen henkilöiden, läheteiden, toimenpiteiden, hoitopäivien ja hoitojaksojen osalta on taulukossa 1. Verrattuna vuoden 2024 samaan ajanjaksoon hoitojaksot ovat laskeneet -10,9 % ja nettohoitopäivät -6,8 %. Leikkaustoimenpiteiden määrä on kasvanut +23,8 %, joista lyhytjälkihoitoisen kirurgian osuus on 3058 leikkausta (kasvua edelliseen vuoteen +12,6 %).

Taulukko 1.

	1–4 / 2025	1–4 / 2024
Hoidetut henkilöt	79 501	75 524
Lähetteet	35 758	35 499
Leikkaukset	6 893	5 567
Nettohoitopäivät	55 152	59 153
Hoitojaksot	10 656	11 954

Kiireettömään hoitoon pääsyssä yli 6 kk hoitoa odottaneiden määrä on huhtikuun lopun tilanteessa merkittävästi vähentynyt. Kun vuoden 2024 lopussa yli 6kk hoitoa odottaneita oli n. 2100 potilasta (elokuussa 2024 vielä yli 2700 potilasta), huhtikuun lopussa 2025 vastaava luku oli n. 1500. Laskun taustalla on tehostunut oma päivittäistoiminta, johon liittyy lyhytjälkihoitoisen kirurgian lisääminen, sekä loppuvuoden 2024 aikana käynnistyneet lisätoimet jononpurkuun. Valvira edellytti hoidon odotuksen saattamista lainmukaiselle tasolle 31.3 2025 mennessä, johon tavoitteeseen ei päästy. Päätöstä valvonnan jatkamisesta tai mahdollisesta määräyksestä ja/tai uhkasakosta ei ole vielä Valvirasta saatu.

Toiminta ja havainnot palveluyksiköittäin**Ydinyksiköt**

Hoidon saatavuus on parantunut aktiivisten jononpurkutoimenpiteiden ansiosta merkittävästi edellisestä vuodesta. Tukielinkirurgialla on tällä hetkellä n. 200 yli 6kk tekonivelleikkausta odottanutta potilasta, kun hoitotakuun ylittävä määrä oli korkeimmillaan yli 900. Jonon purku on toteutettu ensisijaisesti omaa toimintaa tehostamalla (leikkaussaliresurssien järjestelyt ja lyhytjälkihoitoisen kirurgian määrän lisääminen R4 palvelurakennemuutoksen tavoitteiden mukaisesti), lisäksi leikkauksia on ostettu ja tullaan ostamaan v. 2025 aikana max. 300 kpl Mehiläisestä. Vastaavasti käsikirurgian yli 400 hoitotakuun ylittävien potilaiden määrä on puolittunut omien lääkäriresurssien kohentumisen ja osittain ostopalvelun avulla, ja neurokirurgialla on

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

onnistuttu purkamaan rankaleikkauksien hoitovelkajono kokonaan pois oman in-house yhtiön (JST) kautta viikonloppuisin tehdyillä leikkauksilla. Vastaavasti laitostuntoutuksen ostopalveluissa on ollut merkittävää vähenemistä Neurokeskuksessa (-600 000 €) erittäin vaativan sairaalakuntoutuksen toiminnan kautta. Osana hyväksyttyä käyttösuunnitelmaa seutupalvelut (Iisalmi ja Varkaus) on lopetettu neurologialla ja tullaan lopettamaan kardiologialla ja tukieliinkirurgialla 31.5.25 mennessä kustannuksien hillitsemiseksi ja laadukkaiden palveluiden tasavertaisen saatavuuden mahdollistamiseksi. Radiologian palvelurakennesuunnitelmaa on ajettu aktiivisesti eteenpäin osana koko HVA:n palveluverkkouudistusta. Hankinnoissa on noudatettu päätösvaltuuksia ja siirretty aktiivisesti tuotteita sopimustuotteiksi. Varautumissuunnitelmat on päivitetty ohjeiden mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmat on laadittu toimintayksiköittäin annettujen ohjeiden mukaisesti sovitussa aikataulussa.

Sovitut tuottavuustoimet (mm. jalkautuvien palveluiden vähentäminen, tarvikkeiden karsiminen, hälytystyökorvauksien vähentäminen, säästövapaat, hoitopaikan valinnan vapauden kustannusten vähentäminen omaa toimintaa tehostamalla) ovat toteutuksessa suunnitellusti (tavoite 2,47mlj. euroa, 1-4/25 toteuma 1,03 milj. euroa). Toimintatuotot toteutuvat hieman yli talousarvion johtuen HVA välisen myynnin kasvusta (HVA välisen myynnin ennuste n. 1,5 milj. euroa yli TA-25). Menoissa ei ole vielä tuotu talousarvioon konsernihallinnosta siirtyneitä potilasvakuutusmaksuja (ennuste 1,2 milj.euroa) eikä tasausmaksuja (ennuste 0,8 milj. euroa). Nämä huomioiden käyttökate eli sitova taso tullaan todennäköisesti saavuttamaan. Henkilöstökulut ja palveluiden ostot pysyvät talousarviossa, tarvikemenojen ylittyessä hieman johtuen tarvikkeiden yleisestä hintojen noususta; huomioitavaa kuitenkin on, että n. 50 % Sydän- ja Neurokeskuksen leikkaustoiminnasta liittyy HVA väliseen myyntiin.

Operatiivinen yksikkö

Hoitoa yli 6 kk odottaneitten määrä jatkaa vähenemistään siten, että vuodenvaihteessa hoitotakuujonossa oli n 1200 henkilöä, kun nyt heitä on n 1000. Silmätautien jono on jononpurkutoimista huolimatta ennallaan. Jonoutumisen taustalla on pääasiassa YTA alueen muiden HVA:en kyvyttömyys tuottaa silmätautien palveluita alueellaan YTA sopimuksen mukaisesti. Silmätautien hoidon tarpeen lisääntyminen vaatiikin muita toimenpiteitä ja resurssikohdennuksia, joita suunnitellaan. Toiminnan merkittävä kasvu aiheutuu pääasiassa silmäsairauksien erikoisalalta muiden erikoisalojen toiminnan jatkuessa tasaisemmin entisellä volyymilla.

Kiireelliseen hoitoon pääsy on hyvällä tasolla kaikilla erikoisaloilla.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Hankinnoissa on noudatettu päätösvaltuuksia ja pyritty aktiivisesti siirtämään tuotteita kilpailutukseen ja sopimustuotteiksi. Varautumissuunnitelmat on päivitetty ohjeiden mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmia on laadittu toimintayksiköittäin annettujen ohjeiden mukaisesti.

Talouden tulotavoitteen uskotaan täyttyvän pohjautuen toiminnan runsaaseen kasvuun. Menoja on kertynyt tässä vaiheessa 33,3 % raamista, mikä olisi tasaisen kertymän ennusteen näkökulmasta juuri raamissa. Menot eivät useista tuottavuustoimista huolimatta kuitenkaan tule pysymään menoraamissa henkilöstömenojen, palveluiden tai tarvikkeiden osalta. Toisaalta tulot kasvavat menoja nopeammin ollen nyt 35,2 % budjetoidusta.

Lääkinnälliset palvelut

Lääkinnällisiin palveluihin kuuluu Hyvinvointialueen apteekki, Lasten ja nuorten keskus, Medisiininen keskus sekä Syöpäkeskus. Toiminnan volyymitavoitteet ovat hyvässä vauhdissa, vuoden 2025 alkukolmanneksessa, 1700 hoitojaksoa ja yli 75 000 käyntiä erikoisaloilla. Etäasiain määrää on tietoisesti lisätty, ja se on nyt yli 40 % käynneistä. Hoitojaksojen pituus on ollut tavoitetta pidempi, sillä potilaat eivät ole päässeet riittävän nopeasti jatkohoitoaipaikkoihin tai kotiin annettaviin palveluihin. Läheteitä on saapunut yli 5700 vuoden alkukolmanneksen aikana. Alueelliset erikoissairaanhoitoonpalvelut ovat jatkuneet suunnitelmien mukaisesti. 1-4/2025 toimintatuotot ovat paremmat kuin vastaavalla ajalla 2024, mutta vain noin 30 % talousarvion tavoitteesta. Hoitotakuussa vain yksittäisiä ylityksiä gastroenterologiassa ja endokrinologiassa.

Toimintakulut 1-4/2025 ovat 32 % talousarviosta, ja 900 000 euroa viime vuoden vastaavasta ajasta pienemmät. Varsinkin materiaalikuluissa on saavutettu merkittävää alentumista tälle vuodelle kilpailutusten ja hankintojen tarkentamisen avulla. Henkilöstömenot ovat talousarviossa (33 % talousarviosta). Materiaalikuluissa onnistunut lääkekilpailutus ja kliinisten lääketutkimusten lisääminen ovat auttaneet merkittävästi. Tuottavuustoimien tavoitteissa on pysytty. Ainoastaan lasten osastojen yhdistämiseen sekä tulkkauspalveluihin suunnitellut säästöt eivät ole alkukolmanneksessa toteutuneet, tähän syynä merkittävä infektiokausi, josta johtuen lasten yhdysosasto on ollut kuormittunut tavallista enemmän sekä lisääntynyt tulkkauspalvelujen tarve. Kokonaisuudessa kuitenkin tuottavuustoimien tavoite on täyttynyt alkuvuodesta, erityisesti Apteekin säästötavoite ylittynyt uusien toimintojen myötä.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Mielenterveys ja hyvinvointi

Mielenterveyspalveluissa hoitajaksojen määrän 690 jaksoa voi ennustaa tammi-huhtikuun toteuman perusteella yltävän vuoden 2024 toteumaan 2 600 jaksoa. Hoitajaksojen kesto 15 vrk ylittää vuoden 2024 keston, jolloin potilaiden hoito osastolla on ollut pidempiaikaista. Tämän voi nähdä toivottavana kehityksenä etenkin vaikeaoireisten potilaiden kohdalla. Läheteiden määrä on säilynyt lähes samana verrattuna vuoteen 2024.

Mielenterveyspalveluissa virkalääkäripula on jatkunut edelleen. Tavoitteena vuonna 2025 on vähentää ostopalvelulääkärikustannuksia 1,3 milj. euroa vuoden 2024 toteumaan. Tammi- huhtikuun toteuman perusteella kumulatiivinen säästö ostopalvelulääkärikustannuksissa on noin 320 000 €, josta koko vuodelle arvioitu säästö noin 960 000 €. Tavoite on edelleen saavutettavissa, koska kesän aikana ostopalvelutoiminta on niukempaa ja syksyllä on tulossa muutama virkalääkäri.

Omaa palvelutuotantoa pyritään edelleen kehittämään siten, että pystytään vapautumaan ulkoa ostettavista ostopalveluista kuten psykoterapioista, neuropsykiatrisista valmennuksista ja päihdekuntoutuksesta. Vuoden -24 tammi-huhtikuun toteumaan verrattuna palvelujen ostot ovat vajaa 180 000 € pienemmät. Tavoitteesta ollaan jäljessä johtuen nuorisopsykiatrian ostopalvelujen lisääntymisestä. Kiinnitämme tähän huomiota.

Ongelmana on mielenterveys- ja päihdepalvelujen organisatorinen sekavuus hyvinvointialueella. Käytännössä on alueellista eroa, jota on välttämätön jatkossa päästä yhtenäistämään. Palveluja tuotetaan peruspalveluissa, erityispalveluissa ja perhe- sekä vammaispalveluissa. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelurakennemuutos (R5) on nyt käynnistymässä. Tavoitteena on ensisijaisesti selvittää, saavutetaanko potilasprosessin parannusta nykyisellä organisaatiorakenteella vai tarvitaanko organisaatiomuutos. Mielenterveyspalveluja tulee tarkastella kaikissa ikäryhmissä lapset, nuoret ja aikuiset.

Akuutti

Vuoden 2025 alusta alkaen palveluyksikkö Akuuttiin on kuulunut kolme toimintayksikköä. Aiemmin sosiaalihuollon päivystyspalvelut olivat osa päivystyksen toimintayksikköä, mutta vuoden 2025 alusta sosiaalihuollon päivystyspalvelut ovat muodostaneet oman toimintayksikkönsä, jonne kuuluvat sosiaali- ja kriisipäivystys sekä turvakotipalvelut. Vuoden 2025 alusta myös ensihoitopalveluiden toimintayksikön nimi muuttui liikkuvien sairaalapalveluiden toimintayksiköksi, johon maaliskuun 2025 alusta alkaen on ensihoitopalveluiden lisäksi kuulunut liikkuvan sairaalan toiminta sen siirryttyä

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

ikäntyneiden toimialalta osaksi yleisten palveluiden toimialaa ja akuuttia. Ensihoitopalveluissa on lisäksi käynnistetty oleellisena osana rakenneuudistusta alue-ensihoidon toiminnan laajentaminen alkuvuoden aikana. Osana talouden sopeuttamista päivystyksen toimintayksikössä toteutettiin onnistuneesti päivystyspuhelinpalvelu - 116117 käynnistäminen omana toimintana. Päivystyspuhelinpalvelu toteutettiin aiemmin ulkoisena ostopalveluna, joka loppui kokonaan 10.2.2025.

Liikkuvan sairaalan toiminta aloitti 1.3.2025 alkaen osana akuutin toimintaa, kun ikäntyneiden toimialaan kuulunut kotisairaالاتoiminta siirtyi osaksi yleisten palveluiden toimialaa ja palveluyksikkö akuuttia. Hanketyön tukemana liikkuvan sairaalan toimintaa on laajennettu kevään aikana jo Pielavedelle, jossa liikkuvan sairaalan toimintaa on käynnistetty onnistuneesti. Toimintaa on suunniteltu jo laajennettavaksi syksyllä 2025 Koillis-Savon alueella korvaamaan supistuvia osastopalveluita.

Talouden seuranta toteutuu kuukausittain ja sitä käsitellään palveluyksikön johtoryhmässä säännöllisesti. Keskeisimmät riskit talousarvion toteutumisessa liittyvät henkilöstökuluihin ja päivystyspalveluiden käyttöön muilla hyvinvointialueilla. Päivystyksen toiminnassa kroonistuneet jatkohoitoon siirtymisen haasteet aiheuttavat potilaiden päivystyksessä viettämän ajan epätarkoituksenmukaista pitkittymistä. Tämä johtaa henkilöstösuunnittelun sekä -resursoinnin haasteisiin ja näyttäytyy merkittävänä riskinä henkilöstöbudjetin toteutumiselle ja aiheuttaa lisäksi muita ylimääräisiä kustannuksia. Ensihoidon työajan poikkeuslupaan ja sopimukseen sen noudattamisesta liittyvien haasteiden vuoksi ensihoidossa aiheutui alkuvuodesta moninkertainen määrä normaaliin verrattuna ylityö- ja hälytysrahakorvauksia. Sekä päivystyksessä että liikkuvissa sairaalapalveluissa on laadittu terveydenhuollon omavalvontasuunnitelmat. Myös sosiaalihuollon päivystyspalveluiden omavalvontasuunnitelmien päivittäminen/siirtäminen hyvinvointialueen pohjalle on meneillään.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Mittarit ja tavoitteet

Mittarit	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2024	Tavoitetaso 2025	Toteuma 1-4/2025
Ydinyksiköt				
Hoitojaksojen määrä (n)	11 042	10 121	10 000	3 278
Hoitojaksojen kesto (pv)	5,00	4,23	3,00	4,52
Hoitojaksojen (osasto) potilaiden hoitoisuus (HoiQ) HL4-5 %-osuus			60	61,4
PSHVA sisäiset läheteet (n)	4 277	4 054	5 200	1 239
Lyhytjälkihoitoisen (PKL, PÄIKI, 23H) kirurgian osuus (%) leikkauksista	20,81 %	20,72 %	25,00 %	21,27 %
Yli 6 kk Hoidon odotus (n)	1 048	701	0	1 561
Operatiiviset palvelut				
Hoitojaksojen määrä (n)	12 267	10 475	11 000	3 506
Hoitojaksojen kesto (pv)	2,66	3,95	2,5	4,2
Hoitojaksojen (osasto) potilaiden hoitoisuus (HoiQ) HL4-5 %-osuus				
PSHVA sisäiset läheteet (n)	5 004	3 590	5 100	1 097
Lyhytjälkihoitoisen (PKL, PÄIKI, 23H) kirurgian osuus (%) leikkauksista		67,1	70,0	68,0
Yli 6 kk Hoidon odotus (n)		1 103	0	928
Lääkinnälliset palvelut				
Hoitojaksojen määrä (n)	5 460	5 833	5 000	1919
Hoitojaksojen kesto (pv)	3,82	5,54	3,6	6,3
Hoitojaksojen (osasto) potilaiden hoitoisuus (HoiQ) HL4-5 %-osuus			38	
PSHVA sisäiset läheteet (n)	7 062	7 335	7 100	2355
Yli 6 kk Hoidon odotus (n)		9	0	17,3
Mielenterveys ja hyvinvointi				
Hoitojaksojen määrä (n)	2 064	2 615	2 150	690
Hoitojaksojen kesto (pv)	7,32	11,44	7,02	15,02
Hoitojaksojen (osasto) potilaiden hoitoisuus (HoiQ) HL4-5 %-osuus			20,35	
PSHVA sisäiset läheteet (n)	1 406	1 242	1 320	369
Yli 6 kk Hoidon odotus (n)		16	0	7,3
Akuutti				
Hoitojaksojen määrä, päivystysosasto (n)	7 880	4 606	8 000	1263
Hoitojaksojen kesto, päivystysosasto (pv)	2,47	2,52	1	2,4
Hoitojaksojen (osasto) potilaiden hoitoisuus (HoiQ) HL4-5 %-osuus	66,80 %	68,20 %	32 %	72,5
PSHVA sisäiset läheteet (n)	0	3506	0	1071
Päivystysyksikön läpimenoaika (min) *)				

*) tietoa ei ole toistaiseksi raportointityökaluilla tuotettavissa, mutta seuranta aloitetaan heti kun tieto on käytettävissä

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Toteutumista seurataan erillisellä olevalla excel-työkalulla kuukausittain.

Toimilinjat talouden seuranta ja olennaiset poikkeamat talousarvioon

Suhteessa talousarvioon menot 1–4/2025 ovat 33 %. Menoluokittain henkilöstömenot (32 %) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat (32 %) ovat TA mukaisella tasolla, palvelujen ostoissa hiukan ylitystä (36 %). Tulojen osalta ulkohyvinvointialuemyynti on lähes tavoitteessaan talousarvioon verrattuna (31 %), ja se on kasvanut edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna n 1,5 milj. euroa. Asiakasmaksuissa ollaan yli tavoitteen (41 %) verrattuna talousarvioon, todennäköisesti johtuen asiakasmaksujen korotuksista ja tulokehitys tulee tasoittumaan maksukattojen täyttymisen myötä vuoden kuluessa.

Toimilinjat toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Erityispalveluiden käyttösuunnitelma on hyväksytty yleisten palveluiden lautakunnassa 16.1.2025, jonka jälkeen on käynnistetty käyttösuunnitelmassa kuvatut konkreettiset toimenpiteet. Tarvittaessa käyttösuunnitelmaan esitetään muutoksia.

Sisäisen valvonnan toteutuminen toimilinjalla

Palveluyksiköiden talouden seuranta toteutuu säännöllisesti kuukausittain ja toteuttaa käsitellään palveluyksiköiden johtoryhmissä. Toimintaan liittyviä riskejä seurataan mm. Haipro ilmoitusten kautta. Henkilöstö- ja hankintapäätökset tehdään hallintosäännön mukaisesti.

Yleiset palvelut, talousarvion toteutuminen 1–4/2025

YLEISET PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	49 352	156 904	163 816	167 816	54 124	32,3
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	12	
Toimintakulut	-210 771	-657 096	-668 869	-666 052	-216 681	32,5
Toimintakate	-161 419	-500 192	-505 053	-498 236	-162 545	32,6

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.8 1TA51 Ikääntyneiden palvelut

Toiminta

Toimialan keskeiset painopisteet ja panostukset liittyvät alkuvuonna palvelujärjestelmätöiden tavoitteiden saavuttamiseen mikä käytännössä tarkoittaa jonojen hallintaa ja ennaltaehkäiseviä toimintamalleja, joiden tavoitteena on hoivan tarpeen väheneminen pitkällä aikavälillä.

Ympäri vuorokautista palveluasumisen paikkaa odottavien määrä on laskussa 216 asiakasta (30.4 tilanne). Asumispalvelupaikkaa terveyskeskuksen vuodeosastolla odottavien määrä laski 49 asiakkaaseen (31.12.2024 tilanne 60).

Ennalta ehkäisevistä toimista toimeenpantu on ikääntyneiden lääkäripalvelukokonaisuuden lisäresursointi, mikä mahdollista hyvinvointialue-geriatriksen monialaisen poliklinikan toiminnan. Myös kuntoutus- ja omatyöntekijäresursseja on myös vahvistettu. Rekrytoinnit tapahtuvat portaittain, minkä takia toimenpiteiden hyödyt realisoituvat pääosin tulevien vuosien aikana. Yhteisöllisen asumisen rakentumista on edistetty hyväksymällä kumppanuussopimusmalli, jonka pohjalta ensimmäisten yksiköiden odotetaan käynnistyvän Q3-4 aikana. Palveluseteliasiakkuudet yhteisöllisessä asumisessa ovat myös lisääntyneet, kuten myös palvelusetelitoimijoiden määrä. Asiakkaiden tunnistaminen uuteen palveluun vaatii uuden oppimista. Perhehoidon osuutta palveluiden järjestämistapana on vahvistettu ja uusia perhehoitajia valmennusryhmä on käynnissä. Kiertävän perhehoidon kohdentamista muita palveluita korvaavana tunnistetaan ja toiminta laajenee vähitellen. Teknologisten ratkaisujen käyttöönotto kotihoidossa on edistynyt (Peittävyydet: lääkeautomaatit 20 %, Etähoiva 15 %, Etäryhmätoiminta 13 %). Kotiutusyksikön toiminta on vakiintunut keskeisellä alalla ja sen asiakasmäärät ovat olleet kasvussa (1-4kk 262 asiakasta). Toiminta on näkynyt kotiuttamisen viiveiden lyhenemisenä. Ympäri vuorokautisessa asumisessa alkuvuoden aikana toimeenpantiin uusi henkilöstömitoitus yksilökohtaiseen RAI-arviointiin pohjautuen ja vastattiin eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyyntöön ikääntyneiden palveluiden järjestämiseen liittyen. Palvelutuotanto on toteutunut pääsääntöisesti suunnitellusti. Työntekijöiden saatavuuden suhteen tilanne on hieman parantunut. Palvelujen saatavuudessa ei oleellista muutosta. Palvelutarvearvio saadaan toteutettua pääsääntöisesti lain säättämässä 7 vrk aikaikkunassa ja palvelut järjestyvät myös pääsääntöisesti 3 kk aikaikkunassa. Asumispalvelupaikan järjestymisen osalta aika ylittyi huhtikuun lopussa 55 asiakkaalla (31.12.2024 oli 80 asiakasta).

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Potilastietojärjestelmän käyttöönoton vaativa manuaalinen tiedonsiirto ja uuden järjestelmän vaatima koulutus ovat haitanneet osaltaan arjen palvelutuotannon toteutumista.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Ikääntyneiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan 2025 painopisteiden toteutusta kuvataan seuraavassa.

- **Varautuminen ja väestönsuojelu**

Toimialan varautumisen suunnittelu osana hyvinvointialuetasosta varautumista on edennyt. Toimialojen varautumisen yhteensovittamisessa on edelleen tehtävää.

- **Hankinnat ja hankintasopimukset**

Vuoden 2025 tehdyssä selvityksessä toimialan suorahankinnat ja ns. ohjot olivat varsin vähäisiä. Selvityksessä todetut ongelmakohdat on tunnistettu ja niihin liittyen on käynnistetty toimenpiteitä tarvittavin osin. Poikkeamia hankintavaltuuksien toteutumisen osalta ei ole todettu.

- **Palvelujärjestelmä uudistuksen seuranta**

Toimialan keskeisin tavoite on kyetä tuottamaan tarvittavia palveluita halliten odottamisen viiveitä. Onnistuminen tässä mahdollistaa palvelujärjestelmän kevenemisen kokonaisuutena ja on hyvinvointialuetasoisesti kokonaistaloudellisesti edullisinta. Toimialan kehittämistoimenpiteiden avulla jonotilannetta on saatu helpotettua. Mikäli jonotilanne vaarantaa hyvinvointialuetasoisien muutosohjelman etenemisen, on hyvinvointialuetasoisesti tarkasteltuna syytä varmistaa toimialan korvaavien palvelujen saatavuus, mikäli niiden puute aiheuttaa kalliimpaa kustannusta toisaalla. Tavoitteen toteuttamisen varmistaminen aiheuttaa toimialan talousarvion toteutumiselle merkittävän riskin.

- **Omavalvonnan toimeenpano**

Jotta omavalvonta on oikeasti vaikuttavaa ja toimii arjen johtamisen osana, on sen lähdettävä yksikön tarpeista ja toteutettava hyvinvointialuetasoisia yleisiä periaatteita. Oma valvonnan juurruttaminen osaksi yksikön arjen johtamista etenee suunnitellusti.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Keskeinen toiminnallinen tavoite talousarviovuonna on ollut hallita jonoja ja nopeuttaa asiakasvirtauksen prosesseja. Korjaavat toimenpiteet liittyen asumispalvelupaikan odottamiseen vaihtelevat alueellisesti. Korkean peittävyysalueella asiakkaille tulee varmistaa kotihoidon jatkuvuutta ja matalan peittävyysalueella turvata riittävät

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

asumispalvelupaikat. Vaatimustaso palvelun järjestämisessä ja jonojen hallinnassa kiristyy syksyyn tultaessa, kun Harjulan terveydenhuollonhuollon osastot siirtyvät Kys kampukselle eikä ole tarkoituksenmukaista, että palvelua odottavat siirtyvät osana osastosiirtoa.

Tilannetta helpotetaan aiemman lautakuntapäätöksen mukaisesti siirtämällä resursseja käyttämättömien paikkojen osalta keskiselle alueelle 10 paikkaa. Palvelusetelillä tuotetun tilapäisen ympärivuorokautisen palveluasumisen määrärahoja kohdennetaan uudelleen pitkäaikaishoitoon, myös tällä ratkaisulla pyritään saamaan lisärahoitusta pitkäaikaishoivaan (määrä tarkentuu syksyn aikana). Tehtävät lisäpanostukset pitkäaikaishoivaan ovat hyvinvointialuetasoisesti kustannusvaikuttavia ja perusteltuja hyvinvointialueen kokonaistalouden näkökulmasta. Mutta aiheuttavat toimialalla talousarvion ylittymisen riskin. Talouden toteuman pohjalta henkilöstö korvausten kertyminen ja ennuste siitä antaa mahdollisuuden kohdentaa lisätalousarviossa ollut kohdentamaton 1,2 milj. euron määräraha ao. tilikohtaan. Loppuvuoden osalta on tehty toteuma ennuste minkä pohjalta talouden ennakoidaan toteutuvan kate tasolla talousarvioraamin mukaisesti. Toimialan toteuma ennusteessa on huomioitu KEVA tasausmaksu, vaikka määrärahan siirto toimialalle tapahtuu myöhemmin.

Tuottavuustoimenpiteiden seuranta

Asiakkaiden etuuksien ajantasaisuuden varmistaminen on valmistelussa eikä ole vielä edennyt toiminnalliseksi muutokseksi. Henkilöstömitoituksen vähennyksen toimeenpano asumispalveluissa aloitettiin 28.2.2025 alkaen. Henkilöstömitoituksen vähennyksen osalta arvioitiin sopeutukseksi noin 63 htv - yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Henkilöstömitoitusta on vähennetty myös hoitoapulaisten YT:n toimeenpanon avulla alkuvuodesta 2025. Henkilöstökulut tulevat ylittymään asumispalveluissa merkittävästi uuden mitoituksen toimeenpanosta huolimatta. Osaselityksenä ylitykselle on epidemiakauden merkittävät sairauspoissaolot. Harjulan pitkäaikaisen laitoshoidon purkaminen ei ole edennyt suunnitelman mukaan, luonnollinen poistuma on ollut arvioitua hitaampaa. Harjulan osalta ei pysytä talousarviossa. Talousarvio ylittyy Harjulan osalta + 750 000 €.

Toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Asumispalveluiden henkilöstömitoitus on edelleen kansallisessa vertailussa hyvällä tasolla. Henkilöstö menoylityksen juurisyyt selvitetään jonka perusteella tehdään kohdennetut toimenpiteet menojen sopeuttamiseksi Asumispalveluiden osalta henkilöstökulujen ylitystä sekä Harjulan talousarvion ylitystä sopeutetaan esisijaisesti tarkastelemalla henkilöstökuluja ,tarkastelussa hyödynnetään uutta RAI

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

arviointikierrosta, Toissijaisesti ylitystä katetaan kriittisyydellä palvelujen ostojen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoissa ja viime sijaisesta mahdollinen ylitys katetaan katetasolla paremmalla tulokertymällä.

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	17 468	64 252	61 532	61 532	19 262	31,3
Toimintakulut	-92 562	-297 277	-305 893	-302 961	-97 530	32,2
Toimintakate	-75 095	-233 025	-244 362	-241 429	-78 268	32,4

Mittarit ja tavoitteet

Mittarit	Tilinpäätös 2023	Tavoitetaso 2024	Tavoitetaso 2025	Toteuma 1-4/2025
Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v	4,45	4,5	4,5	4,1
Perhehoidon asiakasmäärä ikääntyneissä	48	50	150	14
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Ympäri vuorokautinen asuminen	8,0	6,7	6,5	6,7
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Yhteisöllinen asuminen	0,0	2,0	0,5	0,2
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Laitoshoido	0,5	0,1	0,1	0,1
Säännöllisten kotihoidon peittävyys yli 75 v.(kumulatiivinen)	16,0	16,0	16,0	9,2

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	
- Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen. - Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita. - Talous on tasapainossa.	Toteuma 1-4 2025. Työskentely strategian päivittämisen suhteen virkamiestyönä on käynnistynyt. Työssä huomioidaan ensimmäisen strategiakauden vajeet ennalta ehkäisevässä ja terveyttä edistävässä työskentelyssä. Strategiatyö etenee päätöksen tekoon syksyn 2025 aikana. Asiakaslähtöisyyden ja asukkaiden tarpeeseen vastaamista on edistetty asiakasraatitoiminnalla. Persutason ja ennaltaehkäisevien toimintojen vahvistaminen jatkuu. toimien riittämättömyys näkyy jonoutumisena

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.9 1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Toiminta

Pelastustoiminta:

Pelastustoiminnan palveluyksikön henkilökunnan toimesta toteutettavan palveluntuotannon ensisijaisena painopisteenä on pelastusviranomaisen vastuulle määriteltujen ja pelastustoimintaan sisältyvien lakisääteisten palveluiden tuottaminen ja velvoitteiden toteuttaminen koko Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toiminta-alueella.

Pelastustoiminnan palveluiden tuottamiseen varattuja ja pelastusasemilla sijaitsevia henkilöresursseja on jouduttu sopeuttamaan talouden reunaehtojen mukaisesti. Perusvalmius - pelastusasemien (keskisuurten kuntien 24/7 asemat) henkilöresurssit suunnitellaan työvuorosuunnittelun keinoin työvuorovahvuuteen siten, että tavoitevahvuus on -1 ja minivahvuus - 2 pelastajaa tavoitteena olevasta neljän (4) henkilön työvuorokohtaisesta tavoitevahvuudesta. Erityisvalmius -pelastusasemat (keskuskunnat) pyritään suunnittelemaan työvuorosuunnittelun keinoin siten, että henkilöresurssit täyttävät työvuorokohtaisen tavoitevahvuuden minimivaatimukset. Päiväpelastusasemilla (pienet kunnat) pyritään pitämään virka-aikana yksi vanhempi pelastaja (asemavastaava), mutta muuna aikana valmiutta ei ole varmistettu. Pelastustehtävän toteuttamiseen tarvittavat resurssit hälytetään lähimmältä erityis- tai perusvalmiuspelastusasemalta.

Pelastushenkilöstön akuutteja ja yllättäviä poissaoloja korvataan siirtämällä pelastajia ensisijaisesti toimialueen sisällä pelastusasemien välillä, mutta tarvittaessa pelastajien siirretään koko pelastuslaitoksen alueella sille pelastusasemalle, jossa henkilöresurssit uhkaavat laskea alle minimivaatimuksen. Pelastushenkilökunnan siirtäminen eri pelastusasemien välillä on säännöllistä ja joissakin tapauksissa myös yksittäinen pelastusasema voidaan joutua tilapäisesti sulkemaan (Toivala). Tällä pyritään pois-sulkemaan ja/tai minimoimaan valmiuden ylläpitäminen ylityön keinoin (kokonaistaloudellisuus).

Itä-Suomen aluehallintovirasto järjesti Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa yhteisen keskustelutilaisuuden 5.5.2025. Keskustelutilaisuudessa tarkasteltiin aluehallintoviraston johdolla Pohjois-Savon pelastuslaitoksen alueella sijaitsevia riskiruutuja, joidenka osalta aluehallintovirasto on havainnut tavoitettavuusaikahaasteita. Aluehallintovirasto ilmoitti keskustelutilaisuuden päätteeksi, että he arvioivat Pohjois-Savon pelastuslaitokselle korjausmääräyksen antamista Toivalan alueella sijaitsevien riskiruutujen tavoitettavuusaikojen osalta.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Pelastusmuodostelmien suorituskyvyn ja toimintavalmiusaikatavoitteiden osalta pelastustoiminnan palveluyksikkö pyrkii noudattamaan palveluiden tuottamisessa Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa 2/2025 SM määritellyjä vaatimuksia. Ohjeessa määritellään mm. riskiluokille 1-4 aikatavoitteet, jotka tulee saavuttaa A ja B kiireellisyysluokkien tehtävissä. Pelastustoiminnan palvelut tulisi suunnitella ja tuottaa siten, että pelastustoiminnan ensimmäinen vaste ja pelastusryhmä (1+3) toteutuisivat ohjeessa määritellyn mukaisessa tavoiteajassa. Pelastustoiminnan palveluita ei valitettavasti kyetä täysimääräisesti tuottamaan ohjeessa määritellyjen vaatimusten mukaisesti henkilöresurssivajeen ja sopeuttamistoimenpiteiden vuoksi.

Pelastustoiminnan palvelualueella on käynnissä seuraavat kehityshankkeet; Julkisen hallinnon turvallisuusverkko (TUVE) käyttöönotto, Pelastustoimen sisäisen koulutusjärjestelmän kehittäminen ja Pelastustoimen etäjohtamista tukevien teknisten valmiuksien kehittäminen. Hankkeet ovat saaneet rahoituksen valtiovarainministeriön Pohjois-Savon hyvinvointialueelle myöntämästä toiminnan kehittämisen ja vakiinnuttamisen valtionavusta ja kehityshankkeet etenevät hankesuunnitelmien mukaisesti.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on käynnistänyt Valtioneuvoston asetuksessa tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden kokoamisesta (145/2024) säädetyn mukaisen johtokeskustoiminnan 31.3.2025. Johtokeskuspalveluiden tuottamisen muodosta ja rahoituksesta on sovittu yhdessä Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden pelastuslaitoksien kanssa (Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Pohjois-Karjala).

Pelastustoiminnan palveluyksikkö tuo esille lainsäädännössä määritellyjen ja pelastusviranomaisen vastuulle muodostuvien pelastustoimintapalveluiden tuottamiseen, ja pelastustoiminnan johtamiseen, sisältyvät merkittävät haasteet. Pelastustoiminnan palveluiden tuottamiseen kohdennettu määräraha ei mahdollista lakisääteisten palveluiden ja henkilökunnan toimesta toteutettujen palveluiden tuottamista pelastustoiminnan, onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn tai varautumisen ja väestönsuojelun tehtävissä lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tästä aiheutuu merkittävää poikkeamaa voimassa olevan palvelutasopäätöksen sisältökirjauksiin ja tavoitteisiin.

Onnettomuuksien ehkäisy:

Päätoimisten palotarkastajien resurssi on saatu pidettyä täynnä (5 htv), mutta HR-asiat joitakin työntekijöitä koskien kuormittavat jo valmiiksi rajallista resurssia. Määräaikaista valvontatoimintaa ja muita lakisääteisiä (pelastuslaki ja kemikaaliturvallisuuslaki) tehtäviä on ylläpidetty. Resurssitilanne kokonaisuutena, ottaen huomioon pelastustoiminnan

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

resursseista valvontatyöhön osallistuminen valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä henkilöstön osaaminen ei kuitenkaan nykyisellään riitä tavoitellun palvelutason ylläpitoon, mikä näkyy esim. joidenkin palveluiden vasteajoissa (esim. paloriskiasuntotarkastusten vaste). Onnettomuuksien ehkäisyn toimintojen kehittämistä on jatkettu. Positiivisia tuloksia on saatu esim. viranomaisyhteistyöhön liittyen. Onnettomuuksien ehkäisyssä on tehty ja kehitetty yhteistyötä päätoimisten palotarkastajien lisäksi pelastuslaitoksen vuorohenkilöstön kanssa.

Tunnistettujen resurssihaasteiden ja henkilöstön koulutustarpeiden takia erityisvastuualueiden toiminnon kehittämiseen ja niitä koskevaan viranomaisyhteistyöhön ei ole tällä hetkellä sitouttaa resurssia, mikä haittaa tärkeän yhteistyön tekemistä (esim. HVA: n sos. terv. viranomaisten kanssa tehtävä paloriskiyhteistyö).

Ensihoito:

Pohjois-Savon hyvinvointialue on siirtynyt aluehallituksen toimesta tehdyn päätöksen mukaisesti ensihoitopalveluiden tuottamisessa malliin, jossa ensihoitopalveluiden tuottamisesta vastaa yleiset palvelut toimiala. Palvelun tuottajan vaihtuminen on toteutettu 1.10.2024 alkaen ja tässä samassa yhteydessä pelastuslaitoksen päätoiminen ensihoitohenkilökunta on siirtynyt yleiset palvelut toimialan henkilökunnaksi.

Pohjois-Savon pelastuslaitos on sitoutunut osallistumaan ensihoitopalveluiden tuottamiseen ja tuottaa Kuopion kantakaupungin alueelle 2 HTV/24/365 ja Varkauden pelastusasemalle 1 HTV/24/365 työpanoksen, joka kohdistetaan ensihoitopalveluiden tuottamiseen yleiset palvelut toimialan kanssa yhdessä sovitun mukaisesti. Yhteistoiminta yleisten palveluiden kanssa on hyvää.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kohdistaa edellä kuvatun mukaisesti ensihoitopalveluiden tuottamiseen noin 13-14 HTV:n työpanoksen, joista 9-10 HTV:n työpanos rahoitetaan pelastustoiminnan palveluyksikön määrärahasta.

Pelastustoimen ja hyvinvointialueen varautuminen:

Pelastustoimen varautumisessa on ollut merkittävä henkilövajaus, ja valmiussuunnitteluun on kertynyt korjausvelkaa avointen virkojen täyttökieltojen takia. Pelastustoimen valmiuskoordinaattori I aloitti virassaan 30.9.2024. Valmiuskoordinaattori II rekrytointi käynnistettiin joulukuussa 2024 ja saatiin päätökseen 5.5.2025. Valmiuskoordinaattori II aloittaa työskentelyn kesälomien jälkeen 1.8.2025 ja samalla korjaa hyvinvointialueen varautumisen resursseja.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Pelastuslaitos on edistänyt Pohjois-Savon maakunnan evakuoitisuunnittelua laaditun prosessikaavion mukaisesti ja kokonaisuus etenee suunnitellusti ja on aikataulussa. Evakuoitisuunnittelutyötä on tehty kuntien, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön sekä muiden yhteistyötahojen, kuten puolustusvoimien, sisäministeriön sekä Ikaros-verkoston kanssa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue osallistui helmikuussa viikolla yhdeksän monipäiväiseen Kainuun prikaatin johtamaan Northern Stone 25 -paikallispuolustusharjoitukseen. Harjoitus kokosi yhteen eri toimijoita, joiden yhteistyö on keskeistä poikkeus- ja häiriötilanteiden hallinnassa. Mukana oli useita viranomaisia pelastuslaitokselta, poliisista, puolustusvoimilta ja sosiaali- ja terveystoimesta. Lisäksi mukana oli kuntien ja kaupunkien edustajia, järjestöjä sekä vapaaehtoisia. Viikon aikana harjoiteltiin muun muassa evakuoitetta, sortumapelastamista, kriittisten infrastruktuurien – kuten vesi- ja sähköjakelun – häiriötilanteiden hallintaa sekä kehitettiin osaamista yhteiskunnan kriittisten toimintojen turvaamiseksi. Lisäksi harjoituksen keskeisenä osana oli häiriö- ja poikkeustilanteiden aikaisen viestinnän harjoittelu erilaisissa skenaarioissa, mediatilaisuuden järjestäminen sekä viestijöiden välisen yhteistyön kehittäminen.

Konsernihallinnon varautumista ja valmiutta on edistetty ja käsitelty hyvinvointialueen työryhmissä. Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman päivitysprosessi on käynnissä ja tietoja on tuotettu uuteen kansallista linjaa noudattavaan valmiussuunnittelupohjaan. Lisäksi on tunnistettu, että strategia- ja konsernipalveluilla ei ole ollut hyvinvointialueen yleistä valmiussuunnitelmaa tarkempaa ja kaiken kattavaa valmiussuunnittelua. Valmiussuunnittelua on käyty esittelemässä strategia- ja konsernipalveluiden johtoryhmissä ja valmiussuunnittelutyö on käynnistetty yhteisen valmiussuunnitelman laatimiseksi.

Hyvinvointialueen kiinteistöjä on tarkasteltu sähkökriittisyysnäkökulmasta ja tehty tarvittavia valmiussuunnittelutoimenpiteitä.

Turvallisuuspalvelut:

Organisaatioturvallisuuden henkilöresurssien osalta tilanne on parantunut vuoden alusta lukien turvallisuusasiantuntijan rekrytoinnin myötä. Tällä hetkellä teknisten palveluiden henkilöresurssit ovat tarkastelussa. Sairauspoissaolot ovat aiheuttaneet töiden kasautumista ja ensi vuoden aikana tapahtuvat eläköitymiset vaativat nyt pitkäjänteisempää suunnittelua toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Vartiointin lisätarpeiden ja turvallisuustekniikan vastuunjaon myötä rahoituksen riittävyys on haasteellista. Lisävastuita on tullut, mutta ei taloudellista resurssia. Kotiin

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

annettavien palveluiden ja henkilöstön yksityiskohtaisen henkilöturvavarojen edistetty ja pilotoitu. Turvallisuuteen liittyviä ohjeistuksia, tietosuojaselosteita ja oppaita on päivitetty sekä uusia laadittu.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut-toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Vuoden 2025 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat varautuminen ja väestönsuojelu, hankinnat ja hankintasopimukset, palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta sekä omavalvonnan toimeenpano. Toimialan valvonnan painopisteiksi on määritetty pelastusasemien varallaolon päättymiseen liittyvä pelastustoiminnan suorituskyvyn muutosten tarkastelu sekä pelastustoimen omavalvonnan kehittäminen kiinteäksi osaksi arjen palvelutuotantoa.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä maakunnallinen johtamisvalmius (palomestareiden riittävyys ja tarkoituksenmukainen johtamisvalmius 24/7) sekä pelastusasemien toimiminen minimimiehityksellä, joka vaikuttaa paitsi pelastustoiminnan suorituskykyyn myös valvontasuoritteisiin. Riskien pienentämiseksi on selvitetty johtamismalleja ja yhteistoiminta-alueen johtokeskuksen tuomia mahdollisuuksia, sekä päivitetty hälytysten vastesuunnittelua, aktivoitu päivystävää esimieskuntaa ja yleistyöaikaan tekeviä palomestareita. Avoinna olleisiin palomestari paikkoihin on saatu nyt rekrytointilupa. Lisäksi on saatu käyttöön sopimuspelastajien aktiivisuusraha ja pilotoitu palokuntayhdistysten laajempaa osallistumista pelastustoiminnan tukemiseen, jolla toivotaan erityisesti pienten kuntien sopimushenkilöstön aktiivista osallistumista pelastustoiminnan tehtäville. Toimenpiteiden myötä riskitaso on saatu paremmalle tasolle, mutta maakunnallinen johtamisjärjestelmä vaatii edelleen erityisesti resurssointia. Riskienhallinnan kehittämistarpeeksi on edelleen tunnistettu tarkoituksenmukaisten työaikamallien käyttöönotto päälystön osalta, ja riittävä resurssointi pelastusasemilla, jotta niillä säilyy vaadittava pelastustoiminnan suorituskyky sekä mahdollisuus osallistua riittävästi harjoitteluun, koulutukseen ja valvontatoimen edellyttämiin suoritteisiin.

• Hankinnat ja hankintasopimukset

Hankintoja koskevia toimi- ja päätösvaltuuksia on pääosin noudatettu. Hankinnoille on ollut asianmukaiset luvat ja niistä on tehty asianmukaiset hankintapäätökset.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Toimialalla on lisäksi tehty suora hankintoja, joille on ollut olemassa hankintalain mukainen peruste. Toimialan hankinnoista on olemassa hankintasopimusasiakirjat (ml. liitteet) ja sopimukset on tallennettu D10:iin.

• Omavalvonnan toimeenpano

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen omavalvontaohjelma on päivitetty 29.1.2025. Omavalvonnasta on raportoitu hyvinvointialueen internetsivuilla ja pelastustoimen yhteisessä verkkopalvelussa. Pelastuslaitos on uudistanut oman omavalvontaohjelman sisällön ja pelastuslaitos toteuttaa laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) tarkoitettua omavalvontaa. Omavalvontaohjelma on laadittu siten, että se tuo omavalvonnan arkisidonnaiseksi. Omavalvontaohjelmassa on avattu se, kuinka ja millaisin menetelmin omavalvontaa suoritetaan, kenen toimesta ja miten siitä raportoidaan sekä miten havaitut poikkeamat palveluiden saatavuudessa, laadussa ja vaikuttavuudessa käsitellään.

Omavalvonnan tarkoitus on ennen kaikkea varmistaa lakisääteisten palveluiden toteutuminen, mutta myös kehittää niitä. Kehittäminen vaatii jatkuvaa toiminnan ja toteutuksen seuranta, arviointia ja sitoutumista jatkuvan parantamisen periaatteisiin organisaation kaikilla tasoilla.

Omavalvonnan merkittävimmät havainnot/toimenpiteet ovat olleet poikkeamat Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa 2/2025 SM määriteltyjen vaatimuksien osalta. Poikkeamat koskevat riskiruohtujen tavoittamisajoja, vähäisiä henkilöresursseja sekä kokonaissuorituskyvyn haasteita.

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Perustason moniammatillisen yksikön kehittäminen. Pelastaja ja pelastaja-lähihoitajan muodostama yksikkö

- Järjestelyvastuu on terveystoimintayksiköllä ja tässä vaiheessa toiminnan toteuttamisen osalta ei ole tehty päätöksiä

Ensivastetoiminnan kehittäminen

- Palveluyksikkö akuutissa on käynnistetty ensihoidon ja ensivasteen kehittämisprojekti, jonka yhteydessä pelastustoimen ensivastetoimintaa kehitetään. Kehittämistoimenpiteisiin sisältyy mm. koulutusyhteistyön lisääminen.

Ikäihmisten kotiin vietävien palveluiden tukeminen ja turva-auttajatoiminta

- Turva-auttajatoiminnan valmistelutyöryhmä on käynnistynyt. Toiminnan kuvaus asiakirja valmistellaan työryhmän toimesta. Tavoitteena käynnistää 1. vaiheessa turva-auttajapilotti Suonenjoki.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

ICT-kulujen hillintä

- Työasemien ja puhelinten määrä on minimoitu ja laitteita poistettu käytöstä.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Aluevaltuuston 5.5.2025 hyväksymässä muutostalousarviossa pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut toimialalle kohdistettiin 0,37 milj. euron sopeutukset. Sopeutukset on kohdistettu henkilöstökuluihin.

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelujen toimintakulujen arvioidaan toteutuvan noin 0,57 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Henkilöstökulujen ennuste on 0,62 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Henkilöstökulujen ylitykseen ovat vaikuttamassa mm. vuoden 2025 järjestelyvaraerät sekä toimialalle kohdistuva Kevan tasausmaksu, mitä ei ole muutostalousarviossa huomioitu. Palvelujen ostojen arvioidaan toteutuvan 0,03 milj. euroa talousarviota pienempinä. Telepalveluiden siirto tietohallintoon ja Secapp-kustannusten siirto tietohallinnosta on huomioitu ennusteessa.

PELASTUSTOIMI JA TURVALLISUUSPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	98	597	589	589	103	17,5
Toimintakulut	-7 938	-24 416	-26 535	-26 168	-8 320	31,8
Toimintakate	-7 840	-23 819	-25 946	-25 579	-8 217	32,1

Toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Talouden ennustetta ja toteutumista seurataan kuukausittain palveluyksiköittäin ja toimintayksiköittäin esihenkilöiden toimesta ja talouden tunnusluvut käydään läpi yhdessä henkilökunnan kanssa pelastusasematasolla.

Pelastusasemien (perusvalmius) henkilöresurssit suunnitellaan työvuorosuunnittelun keinoin työvuorovahvuuteen siten, että tavoitevahvuus on -1 ja minivahvuus - 2 pelastajaa tavoitteena olevasta neljän (4) henkilön työvuorokohtaisesta tavoitevahvuudesta.

Pelastushenkilöstön akuutteja ja yllättäviä poissaoloja korvataan siirtämällä pelastajia ensisijaisesti toimialueen sisällä pelastusasemien välillä ja tarvittaessa pelastajien siirretään koko pelastuslaitoksen alueella sille pelastusasemalle, jossa henkilöresurssit uhkaavat laskea alle minimivaatimuksen. Pelastushenkilökunnan siirtäminen eri pelastusasemien välillä on säännöllistä ja joissakin tapauksissa myös yksittäinen pelastusasema voidaan joutua tilapäisesti sulkemaan (Toivala). Tällä pyritään

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

poissulkemaan ja/tai minimoimaan valmiuden ylläpitäminen ylityön keinoin (kokonaistaloudellisuus).

Pohjois-Savon pelastuslaitos seuraa aktiivisesti ja pyrkii kaikin mahdollisin keinoin huolehtimaan Toivalan alueella sijaitsevien riskiruutujen tavoitettavuusaikojen toteutumisesta siten, että mahdollinen korjausmääräyksestä ei muodostu uhkasakkoa.

Turvallisuuspalvelut on karsinut vartiointisopimusten sisältöä ja siirtänyt mm. hälytys- ja tilausvartiointikustannuksia yksiköille. Turvatekniikkaan liittyviä elinkaarivaihtoja ei ole tehty ja varustehankintoja on sopeutettu talousarvion mukaiseksi.

Mittarit ja tavoitteet

Mittarit	Tilinpäätös 2023	Tavoitetaso 2024	Tavoitetaso 2025	Toteuma 1-4/2025	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita
Pelastustoiminnan tehtävämäärä	4 115	4 050	4 050	988	- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Talous on tasapainossa.
Yksiköiden yhteenlaskettu henkilömäärä pelastustoiminnan tehtävässä		5	5	4	
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (mediaani)		9:15 min	9:15 min	9:17	
Palotarkastusten valvontasuunnitelman toteutuminen (valvontakohteet A1-A8, hoito- ja huoltolaitokset, omavalvontakohteet)	56 % 1.341	100 % 1.900	100 % 1.900	16,5% 314	
Turvallisuuskoulutukseen ja -viestintään osallistuneet henkilöt	41 363	41 000	41 000	14 648	

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.10 1TA11 Konsernihallinto

Toiminta

111111 Konsernijohto

Vaikuttavuus ja kustannusvaikuttavuus

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle määriteltiin vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden strategiset tavoitteet ja mittarit, joita lähdetään seuraavaksi rakentamaan raportille. Hyvinvointialueen vaikuttavuustiimi toteutti vaikuttavuusohjauspilotin Rankaketjutyöhön osallistuneiden ammattilaisten kanssa, jossa määriteltiin selkäpotilaille vaikuttavuustavoitteet ja vaikuttavuusohjauskeinot tavoitteiden saavuttamiseksi. Asiakkaan itsensä omasta hyvinvoinnistaan (PROM, Patient Reported Outcome Measure) tuottaman tiedon keruun teknisen toteutuksen valmistelua jatkettiin yhteistyössä Istekin kanssa. 2025 ensimmäisen kvartaalin aikana aloitettiin käytössä olevien laaturekisterien uusintakatselmointi, jossa arvioidaan niiden jatkoa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue jatkoi yhteistyötä muiden yliopistollisten hyvinvointialueiden kanssa kansallisen vaikuttavuuskeskuksen pilotoinnissa. Vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä valmistui yhteensä 3 HTA-arviointia kalliiden lääkehoitojen osalta. Arviointiylilääkäriverkoston kanssa jatkettiin kansallista yhteistyötä ja pohjoismainen yhteistyö jatkui.

1PA114 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Sisäinen tarkastus ottaa toiminnassaan huomioon hyvinvointialueen arvot ja organisaation tavoitteet. Sisäinen tarkastus tukee sisäistä valvontaa ja auttaa hyvinvointialueen ylintä johtoa hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin tavoitteiden saavuttamisessa.

Aluehallitus hyväksyi sisäisen tarkastuksen suunnitelman vuodelle 2025 kokouksessaan 10.2.2025 § 40. Suunnitelma perustuu hyvinvointialueen strategiaan ja tavoitteisiin, dokumentoituun riskiarviointiin, johdon ja muiden avainhenkilöiden esittämiin näkemyksiin tarkastuskohteista sekä sisäisen tarkastuksen toiminnassaan tunnistamiin riskialueisiin.

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman mukaiset tarkastuskohteet kohdentuvat muun muassa talouteen, hankintoihin sekä palvelutarpeen arvioinnin prosesseihin.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Sisäisen valvonnan toteutuminen

- **Varautuminen ja väestönsuojelu**

Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon varautuminen (308/2023 §1-4) (612/2021 §50)

Pohjois-Savon hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuollon varautuminen perustuu kansallisesti sovittuihin, yhtenäisiin, valmiussuunnitelmiin ja ne on koottu STM ohjauksella VALSU- portaaliin. Lain mukaan suunnittelua ohjaa yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue, Pohjois-Savon hyvinvointialueella ohjauksen toteuttajana on Itä-Suomen sote-valmiuskeskus. Suunnitelmia on testattu kevään 2025 aikana mm. monipotilasharjoituksessa, paikallispuolustusharjoituksessa ja muissa yksikkökohtaisissa harjoitteissa.

PSHVA on tuottanut lakisäateistä tilannekuvaa Itä-Suomen sote-valmiuskeskukselle, joka on jakanut sen edelleen Sosiaali- ja terveysministeriölle, aluehallintovirastoille ja yhteistyökumppaneille. Niukat henkilöresurssit ovat hidastaneet tilannekuvautomaation edistämistä, ja tilannekuvan muodostaminen vie edelleen henkilötyövoimaa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuoltoa valmiussuunnitelmien yhteensovittamiseksi muiden toimijoiden kanssa hyvinvointialueella on alueellinen yhteistyöryhmä, joka on kokoontunut keväällä kerran. Yhteistyöryhmässä on perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen edustus sekä edustajat ympäristöterveydenhuollosta ja alueen kuntien varautumisesta.

Yksityisten palveluntuottajien varautumista on ohjattu omavalvontasuunnitelmien kautta. Yksityisten palveluntuottajien tilannekuvan vastaanottamiseen on valmius sekä hyvinvointialueella että valmiuskeskuksessa.

Varautuminen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella (612/2021 §51)

Yliopisto hyvinvointialueena Pohjois-Savon hyvinvointialue ylläpitää myös sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskusta, jolla omat lakisäateiset velvoitteet yhteistyöalueen laajuisena tilannekuvan tuottajana ja valmiussuunnittelun ohjaajana. Kevään aikana on otettu käyttöön yhteistyöalueen tilannekuva-alusta, joka edistää lakisäateisten tehtävien tuottamista. Henkilöresurssit lakisäateisten tehtävien tuottamiseen ovat niukat ja haavoittuvuus on tunnistettu.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintatuottojen toteumassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen maksatuksen toteuma 4/2025 on liki budjetoidun suuruinen, mikä tekee toteumaprosentin 75:ksi.

Toimintakuluissa Kevan tasausmaksu (ta2025/14,5 milj. euroa) ja järjestelyvaraerä (7,9 milj.euroa) on huomioitu toimialojen ennusteissa. Tämä selittää konsernihallinnon toimintakulujen pienen toteuman. Kirjaukset ja talousarviomuutokset tehdään myöhemmin.

KONSERNIHALLINTO SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	19	47	35	35	26	75,4
Toimintakulut	-6 434	-17 407	-24 904	-23 122	-674	2,9
Toimintakate	-6 415	-17 361	-24 869	-23 087	-648	2,8

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.11 1TA12 Hallintopalvelut

Toiminta

1PA121 Yleishallinto

Yleishallinnon osalta raportointijaksolla 1–4/2025, toiminta on ollut normaalia ja keskittynyt edelleen toimintaprosessien ja -mallien sekä yhteisten toimintatapojen kehittämiseen ja jalkauttamiseen. Kirjaamossa on pysytty asetetussa palvelulupauksessa (1–3 pvä) sekä asetetuissa määrärajoissa on pysytty pääsääntöisesti.

Arkistojen osalta toiminta on säilynyt ennallaan ja ollut pääsääntöisesti normaalia. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyvien aineistojen arkistomuutot ja sosiaalihuollon arkistojen aineistojen läpikäynti etivät suunnitelmallisesti.

Raportointijaksolla on jatkettu aktiivisesti mm. sosiaalihuollon tietopyyntöprosessin kehittämistä yhdessä palvelutuotannon kanssa, sähköisen asioinnin kehittämistä sekä sopimushallinnan kehittämistä.

Strategisiin hankkeisiin kirjattua kirjaamotoimintojen automatisointiprojektia on edistetty alkuvuoden aikana yhteistyössä CGIn kanssa määrittelytyöllä.

1PA122 Oikeudelliset palvelut

Oikeudellisten palveluiden osalta työskentely on ollut suunnitelmallista raportointijaksolla 1–4/2025. Toiminta on keskittynyt normaaliin toimintaan ja edelleen prosessien ja toimintamallien ja kehittämiseen ja jalkauttamiseen yhdessä muiden toimialojen kanssa.

Raportointijaksolla henkilöstöresurssit ovat olleet seuraavat: lakimies (3), tietosuojavastaava (1) ja tietosuojaa-asiantuntija (2).

1PA123 Kiinteistöhallinto

Kiinteistöhallinnon osalta on edetty joulukuussa 2024 aluehallituksen hyväksymien kiinteistö- ja toimitilastrategisten tavoitteiden ja linjausten mukaisesti.

Kuntien kanssa on käyty kevään aikana neuvotteluita toimitilojen jatkovuokraukseen liittyen sekä mahdollisista pelastusasemien ostoista/vuokraamisista. Vuokrasopimusneuvottelujen osalta haasteena on tunnistettu hyvinvointialueen näkökulmasta korkeat vuokratkustannukset.

Asukasvuokrauksen osalta keskitetty vuokralaskutus asiakkaille saatiin käynnistettyä maaliskuun huhtikuun aikana.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Kiinteistöhallinnon alkuvuoden talouden ennuste näyttää toimintakustannusten osalta noin 1 milj.euroa alitusta alkuperäiseen talousarvioon nähden. Perusteena ennusteen alitukselle ovat edellisvuotta maltillisemmat energiakustannukset alkuvuonna sekä toimitilojen tehostamisesta saadut kustannussäästöt.

1PA124 Hankinta- ja tukipalvelut

Toimintavuoden 2025 tammi-huhtikuussa hankinta- ja tukipalveluissa on keskitytty kuluvan ja tulevien vuosien hankintasuunnitelmien mallintamiseen. Työnjakoa eri hankintoja toteuttavien tahojen kanssa on selkeytetty ja asetettu tavoitteita hankintojen läpimenoajoille tiukemmin.

Sopeuttamistoimet jatkuvat edelleen ja hankinta- ja tukipalvelut on ollut tiiviisti mukana palvelutoimialoille tehtävien TA26 suunnitelmien luonnostelussa. Kustannusten alentaminen tarkoittaa monessa palvelussa tiukkaa valikoimahallintaa ja palvelutason tarkastelua. Sisäisen tarkastuksen kanssa tehdään kohdennettua seurantaa hankintojen kohdentumisesta sopimuksille yhä kattavammin.

YTA –yhteishankintojen määrää on suunnitelmassa lisätty hyvässä yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa. Hankintapalvelut on jatkanut logistiikan kokonaisselvitystä sekä henkilö- että materiaalilogistiikan osalta. Näiden pohjalta saadaan tarkennettua nykytilaa ja tavoitenäkymää. Näitä tullaan hyödyntämään prosessien kehittämisessä.

Tukipalveluissa on käynnistetty hinnoittelun, kustannusten kokonaistarkastelun ja läpinäkyvyyden tarkastelu ja se tullaan kuluvan vuoden aikana läpiviemään kaikkien palvelujen osalta. Kaikissa tukipalveluissa on saavutettu onnistumisia valikoiman hallinnan osalta ja näitä tullaan edelleen jatkamaan.

1PA125 Toimielinorganisaatio

Toimielinorganisaation osalta työskentely on normaalia ja suunnitelmallista raportointijaksolla 1-4/2025. Hallintopalvelut vastasivat aluevaalien toteutuksesta hyvinvointialueella alkuvuoden aikana yhteistyössä Oikeusministeriön, aluevaalilautakunnan ja kuntien kanssa.

1PA126 Viestintä ja markkinointi

Heti vuoden alussa viestintä- ja markkinointiyksikössä vedettiin yhteen edellistä vuotta erilaisten tunnuslukujen avulla. Uudet toimintatavat ja ratkaisut alkoivat kantaa hedelmää, ja näkyvyydessä tehtiin ennätyksiä useassa eri kanavassa. Myös media-analyysi valmistui talven aikana ja kertoi mediatiedottamisen onnistumisista.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Alkuvuotta värjittivät kunta- ja aluevaalit, jolloin hyvinvointialue viesti aluevaaleista asukkaille tavoitteena jakaa yleistä tietoa vaaleista ja nostaa vaalien äänestysaktiivisuutta.

Viestintä- ja markkinointiyksikön toiminta tammi-huhtikuussa 2025 keskittyi erityisesti viestintään palvelutoiminnasta ja sen uudistuksista. Pohjois-Savon hyvinvointialueen digitaalisen asiainnien ensimmäiset palvelut OmaSavo.fi:ssä otettiin käyttöön joulukuussa 2024, mutta suurempi palvelujen lanseeraus toteutettiin helmikuussa 2025, jolloin muun muassa sairaanhoitajan chat käynnistyi. OmaSavosta viestittiin monikanavaisesti henkilöstölle, alueen asukkaille ja sidosryhmille. OmaSavon markkinointikampanja toteutettiin maaliskuussa ja siihen kuului muun muassa lehtimainontaa alueen suurimmissa lehdissä, radiomainoskampanja, bussimainoskampanja, sosiaalisen median organista ja maksettua mainontaa, hakusanamarkkinointia sekä infonäyttömainontaa.

Hyvinvointialueen puhelinpalvelu-uudistukset jatkuivat keskisen alueen hoitaja- ja lääkärivastaanottojen numeroiden yhtenäistämisenä. Asukkaita tiedotettiin uudistuksesta muun muassa alueen sanomalehdissä sekä hyvinvointialueen somekanavissa, verkkosivuilla, infonäytöillä ja toimipisteissä. Lisäksi tehtiin maksettua mainontaa valituissa kanavissa.

Henkilöstöviestinnässä toteutettiin yhteistyössä rekrytointiyksikön kanssa henkilöstön kiitoskampanja loppuvuonna 2024. Vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä kiitoksia jalkautettiin eri puolille maakuntaa. Kiitosten saajien ensi-ilikset taltioitiin videoille. Nämä videot ja tarinat ovat saaneet somessa suuren suosion.

Hyvinvointialueen viestinnän linjaukset ja hajautetun viestinnän periaatteet hyväksyttiin aluehallituksessa maaliskuussa, jolloin aloitettiin pitkäjänteinen sisäinen viestintä linjausten jalkauttamiseksi.

Alkuvuonna aloitettiin hyvinvointialueen nimeämiskäytäntöjen pohdinta ja linjaaminen nimeämistyöryhmässä, johon kutsuttiin mukaan eri toimialojen ja palveluiden ammattilaisia. Nimeämisen ohjeissa ja nimeämistyössä tärkeintä on asiakkaan näkökulma.

Vuonna 2026 uudistetaan hyvinvointialueen pääviestintäkanava, eli verkkosivut. Alkuvuonna 2025 toteutettiin verkkosivujen kilpailutusta varten verkkosivujen esiselvitys siitä, mitä toiminnallisia ja teknisiä seikkoja tulee kilpailutuksessa ja uuden sivuston julkaisujärjestelmässä huomioida ja alettiin valmistautua syksyllä 2025 toteutettavaan

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

verkkosivujen julkaisujärjestelmän ja sen toimittajan kilpailutukseen. Nykyisten verkkosivujen tekstien mukauttaminen selkokielelle aloitettiin.

Sisäisen viestinnän pääkanavan Pulssi-intran kehittämiseksi toteutettiin henkilöstölle käyttäjäkysely.

Hyvinvointialueen media- ja kuvapankin uudistusta valmisteltiin useamman kuukauden ajan. Uusi ja aiempaa monipuolisempi ja helppokäyttöisempi mediapankki julkaistiin huhtikuun lopussa.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Hallintopalveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin. Talouden seurantaa ja analysointia tehdään jokaisessa hallintopalveluiden johtoryhmän kokouksessa.

- **Varautuminen ja väestönsuojelu**

Varautumisen ja väestönsuojelun osalta strategia- ja konsernipalvelut ovat käynnistäneet yhteisen valmius- ja varautumissuunnitelman laatimisen valmiuspäällikön johdolla. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä säännöllisesti.

- **Hankinnat ja hankintasopimukset**

Hankintojen ja hankintasopimusten seurantaa tehdään viranhaltijapäätöksistä. Poikkeamia tarkastelujaksolla ei ole havaittu hallintopalveluissa.

- **Palvelujärjestelmä uudistuksen seuranta**

Kiinteistöhallinto ja tukipalvelut ovat aktiivisesti mukana palvelujärjestelmän muutoksissa ja niiden seurannassa.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Tuottavuustoimien toteutumista seurataan säännöllisesti hallintopalveluiden johtoryhmän kokouksissa. Osa tuottavuustoimien toteutumisesta on täysin riippuvainen palvelujärjestelmän täytäntöönpanon etenemisestä.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

HALLINTOPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	2 080	6 977	5 703	5 703	1 932	33,9
Valmistus omaan käyttöön	307	1 057	1 461	1 461	372	25,5
Toimintakulut	-34 715	-101 783	-108 090	-107 484	-32 730	30,5
Toimintakate	-32 328	-93 750	-100 926	-100 321	-30 426	30,3

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Ei vaadi erillisiä toimenpiteitä tällä hetkellä. Toiminnassa huomioidaan edelleen tiukka talouskuri ja pidättäytyään vain välttämättömissä ja suunnitelluissa hankinnoissa eikä uusia kustannusvaikutteisia toiminnan avauksia tehdä.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.12 1TA13 Henkilöstöpalvelut

Yleiskuva

Henkilöstöpalveluiden toimialalla on edelleen ydintehtävänä toimialojen tukipalvelutehtävät mm. Palvelussuhdeasioissa, työkykyjohtamisessa työsuojelussa, rekrytoinnissa, keskitetyissä sihteeripalveluissa ja akuuttisijaisvälityksessä. Lisäksi hyvinvointialueella on taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman, että strategisen HR-ohjelman toimeenpano käynnissä, joka edellyttää henkilöstöhallinnon tukitoimia henkilöstöasioissa.

Toiminta

Keskitetyt sihteeripalvelut

Keskitetyissä tekstinkäsittelypalveluissa on pääasiassa pysytty palvelulupauksessa, poikkeuksena lyhytaikaiset ylitykset arkipyhäviikkojen johdosta. Automaattinen puheentunnistus -hanke on hyvinvointialueella käynnissä kehittämissyksikön ja palvelutuotannon yhteistyönä, mutta se ei ole toistaiseksi tuonut konkreettisia muutoksia tekstinkäsittelyyn tullessa saneluiden määrässä vuoden ensimmäisellä kolmanneksella. Osastonsihteerisyksikössä on aloitettu toiminnan kehittäminen STM:n hankerahalla. Kehittämisellä tavoitellaan sekä kustannussäästöjä, että henkilöstön työhyvinvoinnin parantamista tehtävänkuvan ja ydintehtävien selkeytyessä. Osastonsihteeripalvelut ovat vastanneet palvelusopimuksen tasoon 88,7%:sti. Hallintosihteerien tehtäväkokonaisuutta on alettu selvittämään mm. mahdollisten keskitettyjen osapalveluiden, kuten työsopimusten keskitetyn valmistelun suhteen.

Työhyvinvointi- ja työsuojeluyksikkö

Soveltuvan työtehtävän haku Kuntarekryn kautta on käytössä. Huhtikuun loppuun mennessä oli työkyvyllä soveltuvaan työhön saatu työllistettyä vakituiseen työtehtävään alkuvuonna 10 henkilöä ja määräaikaiseen työtehtävään 31 henkilöä.

Rekrytointiyksikkö

Rekrytointiyksikön toimintaan on vaikuttanut alkuvuoden aikana jonkin verran YT-toimeenpanoon liittyvät toimenpiteet ja rekrytointien rajoitukset, mm. esihenkilö- ja asiantuntijarekrytoinneissa. Hr-poikkeustyöryhmä on käsitellyt viikoittain täyttölupia, joiden mukaisesti rekrytointeja on pääosin tehty. Rekrytointi on ollut vähäisempää kuin viime vuonna.

Akuuttisijaisvälitys

Akuuttisijaisvälityksen alkuvuosi on ollut kiireinen ja sijaistarpeita on ollut poikkeuksellisen paljon, yhteensä 28721 kpl (viikoittain 1565 – 1897 kpl), näistä

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

varahenkilöillä täytetty keskimäärin 42% ja keikkalaisilla keskimäärin 26%. Henkilöstövuokrausta on käytetty kotihoidon yksiköihin Varkauden, Leppävirran, Pielaveden, Keiteleen ja Siilinjärven alueilla. Akuuttisijaisten täyttöaste on ollut 65-75%. Vaihtelua on runsaasti eri palveluiden ja maantieteellisten alueiden välillä, erityisten harva-alueella täyttöaste jää pieneksi. Akuuttisijaisten hankinnassa noudatettu syksyn 2024 Yt-neuvottelutuloksen mukaista priorisointia. Keikkalaisten käyttö ollut runsasta talousarvioon nähden.

Palvelussuhdeyksikkö

Palvelussuhdeyksikössä palvelupyyntöjen käsittelyaika on ollut tammi-maaliskuussa noin 7 päivää ja huhtikuulla on päästy jo alle 7 päivän käsittelyyn. Paikallisia neuvottelumenettelyjä on ollut useita käynnissä ja niissä on neuvoteltu ammattijärjestöjen edustajien kanssa erinäisistä palvelussuhteeseen ehtoihin liittyvistä asioista. Paikallisten järjestelyerien 1.2.2025 SOTE-sopimus, HYVTES ja Lääkärisopimus valmistelut ja neuvottelut työllistivät laajasti palvelussuhdeyksikön henkilöstöä helmi-huhtikuussa 2025, ja neuvottelut saatiin päätökseen toukokuun alkupuolella. Palvelussuhdeyksikössä tapahtui muutamia henkilövaihdoksia ja aloitti uusia työntekijöitä alkuvuonna.

HR-kumppanuusmalli

Henkilöstö- ja hallintovastaavat ovat tukeneet palvelutuotannon toimialoja monipuolisesti henkilöstö- ja hallintoasioissa. Alkuvuoden 1-4/2025 aikana on korostunut yhteistoimintaneuvottelun toimeenpanon tuki ja seuranta. Henkilöstö- ja hallintovastaavat ovat ohjanneet neuvottelutuloksen mukaisesti toimialoja lähiesihenkilörakenteen tarkastelussa sekä palvelurakenteen muutoksissa henkilöstövaikutusten osalta. Alkuvuoden aikana henkilöstö- ja hallintovastaavat ovat osallistuneet sopimusalojen paikallisten erien neuvotteluihin ja valmisteelle työantajan esityksiä neuvoteltavista kohteista. Palvelussuhteisiin liittyvää harmonisaatiota on edistetty yhdessä toimialojen johdon kanssa. HR-kumppanuustoiminnan yhteistyötä on edistetty ja toimintamallia hiottu niin palvelussuhdeyksikön sisällä kuin palvelutuotannon toimijoidenkin ja muiden sidosryhmien kanssa.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäinen valvonta on kohdennettu D10 päätöksiin. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman seuranta henkilöstöhallinnon toimialalla on käynnissä ja vastuuroolit sovittu. Hankinnat on toteutettu hyvinvointialueen hankintaohjeen mukaisesti. Varautumisen ja väestönsuojelun osalta strategia- ja konsernipalvelut ovat käynnistäneet yhteisen valmius- ja varautumissuunnitelman laatimisen valmiuspäällikön johdolla. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä säännöllisesti.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Henkilöstöhallinnon toimialan palvelussuhteen päättämiset on toteutettu YT – neuvottelutuloksen mukaisesti.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Monetran palkanlaskentapalveluiden ennakoidaan ylittävän 319 000 euroa. Sihteeripalveluissa henkilöstökustannusten ennakoidaan ylittävän TAMU 2025 – muutoksen johdosta. Keikkatyön määrä on ollut ennakoitua suurempaa, joten em. Kustannusten kehittyminen on seurannassa.

HENKILÖSTÖPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	1 636	3 941	4 141	4 141	1 343	32,4
Toimintakulut	-19 805	-61 335	-60 057	-59 248	-19 263	32,5
Toimintakate	-18 170	-57 394	-55 916	-55 107	-17 920	32,5

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Palkanlaskentapalveluista on valmistumassa selvitys. Henkilöstökustannusten osalta kustannusten hallintaan on kohdennettu määräaikaisten työsopimusten rajoitus, jolla seurataan talouden kehittymistä suotuisampaan suuntaan.

Osavuositarkastus tammikuu-huhtikuu 2025

Henkilöstöhallinnon toimialan sisäiset seurantamittarit

Seurantamittarit	Vuosi 2025	Toteutunut 1-4/2025
Palvelussuhdeyksikkö	• Esihenkilöille palvelussuhdekoulutuksia joka kuukausi. • Palvelupyyntöjen käsittelyviiveet ovat alle 7 päivää.	• Yhteensä 5 kpl tammikuu-huhtikuussa. • Tammikuu-maaliskuu 7 pv., huhtikuu alle 7 pv.
Työhyvinvointiyksikkö	• Sairauspoissaolojen määrä on alle 18 kalenteripv/tt. • Aino Health esihenkilötyössä -hälytysrajat toteutuvat 90%:sti. • Työhyvinvointikyselyssä QWL-indeksi paranee vuoden 2024 tasosta. • Korvaavan työn määrät.	• Aino Health hälytysrajat toteutuneet 60 %:sti. • Työhyvinvointikysely 19.5. - 9.6.2025. • Korvaavaa työtä 2467 kal.pv (912 790 euroa). • Sairauspoissaolojen määrässä kasvua
Työsuojeluyksikkö	• Vaaratapahtumailmoitukset ja niiden käsittely (100%). • Riskienarviointi kaikkiin yksiköihin (100%). • Työtapaturma- ja ammattitautitilastot.	• Otettu käyttöön 1.1.2025 uusi järjestelmä Laatuportti. Sen perehdytys tehty. Riskienarvioinnit aloitettu. Työturvallisuusilmoituksista valmis- tilaan merkitty 82 % ilmoituksista. • Ei ammattitautia. • Työtapaturmia ilmoitettu 512, joista korvauksia maksettu 304 tapauksessa.
Rekrytointiyksikkö	• Rekrytointiprosessien ammattikohtaiset tilastot.	• Tilastot tehty osavuositarkastukseen alkuvuoden rekrytoinneista. Rekrytointeja on tehty 571, joissa on ollut haettavana 1718 työpaikkaa, joista saatu valittua 633 työntekijää. Rekrytointitarpeet kohdentuneet pääosin hoito- ja hoivahenkilöstöön, sosiaalityöntekijöihin ja lääkäreihin.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Keskitetty sijaishallinta	Varahenkilöstön käyttöaste 100%.	- Varaamattomia varahenkilöiden työvuoroja on ollut 297. Nämä ovat johtuneet työyksiköiden palkkaamista omista keikkalaisista etukäteen oman henkilöstön vajeiden vuoksi ja siitä, ettei ole palvelutuotannon supistuksista tiedotettu Akuuttisijaisvälitystä sekä osaamisen ja tarpeen kohtaamattomuudesta. - Yksiköiden akuuttisijaistarpeisiin on pystytty vastaamaan 65-75%:sti, pyyntöjen määrän ollessa 1565 – 1897 per viikko. Matalaa täyttöastetta selittää mm. vuosien 2023 ja 2024 lähtövaihtuvuuden vuoksi vähentynyt varahenkilöstön määrä, jota nyt alku vuoden aikana korjattu rekrytoimalla tilalle varahenkilöitä.
Keskitetyt sihteeripalvelut	- Tekstinkäsittelyn sanelumäärät sekä puretut/purkamattomat sanelut (h/min). - Osastonsihteeripalvelun toteutuminen suhteessa palvelusopimukseen.	- Tekstinkäsittelyn puretut sanelut 6439h. Purkamattomia saneluita 270-450kpl/päivä. Saneluiden purussa on ylitetty lakisääteinen tavoite satunnaisesti arkipyhistä johtuen. - Keskimäärin 88,7%.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

1.13 1TA14 Talouspalvelut

Toiminta

Talouspalvelujen toiminta on ollut tammi-huhtikuun aikana työntäyteistä mm. Tilinpäätös on laadittu, talousarviomuutos 2025 on valmisteltu aluevaltuustolle sekä vuoden 2026 talousarviovalmistelu aloitettu.

Talouspalvelut on vastannut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan hyvinvointialue- ja aluevaltuustotasoisesta raportoinnista sekä riskienhallintatyöryhmän puheenjohtajuudesta. Hyvinvointialueelle otettiin käyttöön vuoden 2025 alusta uusi kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestelmä Laatuportti, jonka käyttöön työntekijöitä ja esihenkilöitä on perehdytetty. Järjestelmän pääkäyttäjä on ma. riskienhallintajohtajalla. Hyvinvointialueen vakuutusurva on päivitetty mm. päätoimisten luottamushenkilöiden lakisääteisen työtapaturmavakuutuksen osalta, samoin meklaripalvelun kilpailutuksen valmistelu käynnistettiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyiden nykytilasta pidettiin tilannekatsaus tarkastuslautakunnalle. Sisäinen valvonta tuki sisäistä tarkastusta budjettivalvontaan liittyvässä tarkastuksessa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden päivitys valmisteltiin omistajaohjaus- ja valvontajaostolle ja edelleen aluevaltuuston päätettäväksi.

Talouspalvelut

Alkuvuoden aikana talouspalvelut on koonnut hyvinvointialueen tilinpäätöksen yhteistyössä Monetran kanssa. Talouspalvelut ovat tiiviisti mukana ostolaskujen prosesseissa ja niiden kehittämisessä sekä varmistamassa kirjanpidon oikeellisuutta. Ostolaskujen käsittelyajat ovat nopeutuneet ja automatiikan rakentaminen on tuonut työajan säästöä ostopalveluista kuin myös hyvinvointialueella. Automatiikka helpottaa myös isojen laskumassojen tarkistamista ja käsittelyä. Laskuista reitittyy automaattisesti 63,5 % manuaalisesti reititettävistä ostolaskuista. Tämä on vaatinut paljon taustamäärittelytyötä. Automatiikan rakentaminen etenee suunnitelman mukaan. Laskuista 35 prosenttia menee automaattisesti tiliöitynä tarkistajille.

Organisaatiomuutosten tuomat haasteet ovat näkyneet kirjanpidon toiminnoissa ja lukuisissa liittymissä. Alkuvuoden organisaatiomuutos siihen liittyviä jälkikorjaustoimenpiteitä on tehty tarkastelujakson aikana.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Rahoitus

Kassan riittävyys neljän kuukauden osalta on ollut keskimäärin 27,3 päivää. Maksuvalmiuden katsotaan olevan tyydyttävä mikäli se on välillä 15 – 30 päivää. Lainojen suojausaste huhtikuun lopussa oli 55%. Aluehallituksen hyväksymän korkoriskipolitiikan mukaan hyvinvointialueen ottamien lainojen suojausasteen vaihteluväli on 40 – 80 %.

Sosiaalirahoitusyksikkö

Täydentävän toimeentulotuen ratkaisutyön päätöksissä on pysytty lain mukaisissa käsittelyajoissa. Täydentävän toimeentulotuen etuuskäsittelyn asiakaspalvelun yhtenäistämistä on suunniteltu syksystä 2025 alkaen. Välitystiliasiakkaiden määrät ovat pysyneet ennallaan ja työn uudelleen organisoinnin keinoin työmääriä on pystytty kohtuullistamaan työn kuormittavuuden vähentämiseksi.

Lapsiperhepalveluiden toimistotyön tiimissä on tehty seuranta lastensuojelun perinnän ajantasaisuudesta ja PSHVA:lla sijoitettujen lasten itsenäistymisvarojen kerryttämisestä. Perhehoidon sähköisten sopimusten valmistelu on siirtynyt sosiaalityöstä sosiaalirahoitusyksikköön vuoden 2025 alussa. Tukiperhesopimusten sähköisten sopimusten käyttöönottoa on valmisteltu huhtikuusta 2025 alkaen.

Sosiaalisen luoton hakemusten määrät on pysyneet ennallaan ja suhteellisen vähäisinä. Korvaukset kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä on haettu maaliskuun 2025 loppuun asti. Korvauspäätös on saatu tällä hetkellä 31.1.2025 saakka. Kotoutumislain mukaisia korvauksia on vuoden 2025 alusta haettu mm. lastensuojelun, ihmiskaupan uhrien, terveydenhuollon, täydentävän toimeentulotuen, perheryhmäkodin ja tulkkausten kustannuksista. Laskennallinen korvaus on maksettu automaattisesti hyvinvointialueille. Vuodesta 2025 tulkitsemisen korvaus sisältyy jatkossa laskennalliseen korvaukseen.

Sosiaalirahoitusyksikkö on keskittynyt alkuvuoden 2025 ajan yksikön toiminnan uudistamiseen ja palveluiden kehittämiseen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen. Sosiaalirahoitusyksikkö on osallistunut Saga-projektin testaukseen, palveluiden käyttöönoton suunnitteluun ja kehittämiseen. Sosiaalirahoitusyksikkö on yhteistyössä eri toimialojen kanssa työstänyt eri palveluiden mukaisia työprosesseja ja työohjeita IMS:iin.

Laskutusyksikkö

Laskutus on pysynyt pääsääntöisesti ajan tasalla ensimmäisen neljänneksen aikana. Hakemukset terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä ovat moninkertaistuneet verrattuna samaan aikajaksoon edellisenä vuonna

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

ja tästä syystä hakemusten käsittelyajat ovat pidentyneet vähintään 3 kuukauden mittaiseksi. Myös sosiaalipalveluista haettavat asiakasmaksujen huojennushakemukset ovat lisääntyneet terveydenhuollon maksujen korotusten vuoksi vuoden alusta alkaen.

Perusterveydenhuolto siirtyi yhteisen potilastietojärjestelmän, Omni360:n käyttöön huhtikuussa, jolloin myös perusterveydenhuollon laskutus siirtyi yhteiseen laskutusjärjestelmään. Samalla tehtiin töiden uudelleen organisointia mm. työn kuormittavuuden vähentämiseksi.

Laskutuksesta on osallistuttu Saga-projektiin yhden projektityöntekijän kokopäiväisellä työpanoksella ja työ projektissa jatkuu edelleen aktiivisena. Testauksia on tehty ja koulutusten sisältöä aletaan suunnittelemaan.

Laskutukseen liittyviä työpajoja on pidetty kevään aikana eri toimialueiden kanssa. Työpajojen tarkoituksena on käydä prosessit läpi ja tarvittaessa sopia toimenpiteistä niiden kehittämiseksi, tunnistaa riskit laskutusprosessissa sekä määritellä toimialakohtaiset laskutuksen tavoitetilat. Yhteistyöpalavereja on järjestetty aktiivisesti kevään 2025 aikana eri palvelualueiden kanssa.

Controllervalvelut

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käynnissä kehitysprojekti, jonka tavoitteena on kartoittaa ja toteuttaa taloushallinnon tietojärjestelmien sekä niihin liittyvien prosessien uudistamistarpeet. Uudistustarpeen taustalla on hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen 1.1.2023, mikä on laajentanut toimintaympäristöä ja lisännyt vaatimuksia taloushallinnon järjestelmien toimivuudelle ja tehokkuudelle.

Kyseessä on strategisesti merkittävä uudistus, joka tukee hyvinvointialueen talouden suunnittelua, seuranta- ja raportointia. Kehitystyön keskeisenä tavoitteena on tunnistaa ja ottaa käyttöön kustannustehokas, joustava ja ajanmukainen taloushallinnon järjestelmäkokonaisuus, joka vastaa nykyisiä ja tulevia tarpeita.

Järjestelmä uudistukset toteutetaan vaiheittain, järjestelmä kerrallaan. Vaiheistus mahdollistaa resurssien hallitun kohdentamisen ja huomioi samanaikaisesti käynnissä olevat muut tietojärjestelmä uudistukset hyvinvointialueella.

Vuoden 2025 alkupuolella on käynnistetty kustannuslaskentajärjestelmän sekä talous- ja henkilöstösuunnittelujärjestelmän hankintaprosessit. Näissä uudistuksissa kiinnitetään erityistä huomiota talouden raportointitarpeiden sekä master datan kehittämiseen, jotta järjestelmät tukevat kokonaisvaltaisesti hyvinvointialueen talousohjausta.

Controllervalveluissa on aloitettu kevään aikana talousarvion prosessi sekä tehty toimialojen kanssa yhteistyössä kuluvan vuoden ennusteita.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Olelliset poikkeamat talousarvioon

TALOUSPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	431	1 733	900	900	535	59,4
Toimintakulut	-5 389	-12 329	-18 620	-13 045	-5 013	38,4
Toimintakate	-4 958	-10 596	-17 720	-12 145	-4 478	36,9

Talousspalvelujen toimialan toimintamenojen toteuma näyttää huhtikuun lopussa n. 38 % muutetusta talousarviosta. Toimintamenojen ennustetaan pysyvän talousarviossa. Luottotappiota arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti noin 3,5 milj.euroa.

Toimintatuottojen toteuma on n. 59 % talousarviosta. Suurin osa tuotoista on kanttiinin myyntituottoja.

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Toteutuu suunnitelman mukaisesti

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Talousspalvelujen toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Johtoryhmässä seurataan kuukausittain prosessien toimivuutta ja ajan tasaisuutta koko hva:een näkökulmasta, esim. ostolaskujen kiertoa, myyntilaskutusta, maksuvalmiutta, toimeentulotukien käsittelyaikoja, talouden seuranta.

- **Varautuminen ja väestönsuojelu**

Varautumisen ja väestönsuojelun osalta strategia- ja konsernipalvelut ovat käynnistäneet yhteisen valmius- ja varautumissuunnitelman laatimisen valmiuspäällikön johdolla. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä säännöllisesti.

- **Hankinnat ja hankintasopimukset**

Toimialalla on edistetty hankintasopimusten tekemistä ja kilpailutusta.

Kevään 2025 aikana on ollut kilpailutuksessa meklaripalvelut ja pienostoksiin käytettävät maksukortit.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

- **Palvelujärjestelmämuutoksen seuranta**

-

- **Omaavalvonnasta toimeenpano**

Sisäistä valvontaa tehty talouspalveluiden johtoryhmässä.

1.14 1TA15 Strategia ja kehittäminen

Toiminta

Tutkimuksen palvelualueen toiminta on jatkunut suunnitellusti ja lakisääteiset tehtävät on kyetty järjestämään. Strategisen ohjelman toimeenpano on jatkunut suunnitellusti ja YTA-sopimuksen TKKI-osion toimeenpanosuunnitelma on laadittu. Strategisen ohjelman vaikutus näkyy Suomen Akatemiaan tammikuussa lähetettyjen ja kevään uusiin hakuihin valmisteltujen hakemusten ennätyksellisenä määränä. Akatemia-hakemusten määrä on viidessä vuodessa liki kymmenkertaistunut. Kevään 2025 VTR-hakukierroksen hakemusten määrä kasvoi myös merkittävästi vuoteen 2024 verrattuna. Uudet tutkimuskeskukset ovat vahvistaneet alueellisia ja kansallisia yhteistyöverkostoja sekä edistäneet alojensa tutkimusta ja näyttöön perustuvaa toimintaa PSHVA:lla ja itäisellä yhteistyöalueella. Kliinisen tutkimuksen keskuksen alla toimiva Clinical Trial Center on vahvistanut toimintaansa ja etenkin laitetutkimuksissa ja testauksissa prosessia on selkiytetty. Kansallisen Vaikuttavuuskeskuksen pilotti on jatkanut terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä peruspalveluiden integraatioon liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Fican East on luonut hoitajavetoisen mallin edistämään potilasrekrytointia syöpälääketutkimuksiin YTA-laajuisesti, kehittänyt syöpätietopöytä hoidon laadun seurantaan ja edistänyt yhteistyötä mm. digipalvelujen kehittämisessä. Itä-Suomen biopankki on toteuttanut biopankkilain muutosten aiheuttamat toimenpiteet. Biopankki on jatkanut terveyteen liittyvien tutkimusten, kuten Finngen -hankkeen tukemista.

Koulutuksen palvelualueen toiminnan avulla varmistettiin kaikkien alojen kansallisten ja kansainvälisten opiskelijoiden laadukas oppimis- ja ohjausprosessi, erityisesti kehitettiin kansainvälisten opiskelijoiden harjoitteluprosesseja. Sosiaali- terveys- ja pelastusalan harjoittelupaikkojen tarjontaan ollaan luomassa opiskelijamäärien suunnittelutyökalua. Monialaisia oppimisympäristöjä kehitettiin edelleen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja osallistuttiin Opetusvastaanotto 2.0 suunnitteluun. Henkilöstön osaamisen kehittämisessä keskiössä on ollut perehtymisen ja mentoroinnin kehittäminen sekä koulutustarvekartoitus. Elvytys- ja hätätilanne- simulaatio -ja kliinisten taitojen koulutusta on järjestetty koko hyvinvointialueelle liikkuvien koulutuspalveluiden avulla. Tavoitteena tukea palvelurakenne uudistuksen edellyttämää henkilöstön osaamisen uudistamista. Yleislääketieteen kouluttajakoulutukset ovat toteutuneet sopimuksen mukaisesti. Osaamisen kehittämisessä ja opiskelija asioissa tehdään tavoitteellisesti yhteistyötä YTA-alueella ja kansallisesti. Oppilaistoyhteistyötä tehtiin useissa eri työryhmissä.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Tietojohdamisen palvelualueen toiminta on toteutunut talousarvion määrärahojen mukaisesti. Alkuvuoden toiminnan keskiössä on ollut uuden palvelualueen ja hyvinvointialueen muiden toimijoiden välisen yhteistyön kehittämisessä.

ICMT-palvelut ja kehittäminen palvelualueen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Palvelualueella kehitetty kumppanuusmalli otettiin käyttöön maaliskuussa 2025 ja sitä kehitetään edelleen. Organisaatiota kuormittaa edelleen useat päällekkäiset meneillään olevat suuret järjestelmähankkeet ja näistä seuraavat toiminnanmuutokset ja käynnistymiseen liittyvä yleinen keskeneräisyys. Palvelualueella onkin aloitettu resurssien kuormituksen hallinnan kehittäminen ja siihen liittyvän työkalun käyttöönotto.

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän ensimmäinen käyttöönotto siirtyi vuodelle 2025 ja ensimmäisenä on vuorossa turvakoti-tuotantopilotti toukokuussa 2025. Käyttöönotot jatkuvat vaiheistettuina syksyllä 2025. Uusi Omni360 potilastietojärjestelmä otettiin käyttöön Varkaudessa, Joroisilla ja Lapinlahdella huhtikuussa 2025 ja seuraavana on vuorossa Kuopion yliopistollinen sairaala keväällä 2026. Digitaalisen palvelualueen ensimmäiset käyttöönotot olivat vuoden vaihteessa 2025 ja alustan kehittäminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Keväällä 2025 on käynnistetty myös hyvinvointialueen taloushallinnon järjestelmäkokonaisuuden uusinta.

Laitehallintapalvelujen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Lääkinnällisten laitteiden elinkaaren hallintaa ja ylläpidon kokonaisuutta on edelleen selkeytetty erityisesti InHouse-toimijoiden osalta (Istekki ja Servica Oy). Isoimmista hankkeista Uusi Sydän -hankkeen laitehankinnat sekä keskitetyn välinehuoltokeskuksen ja PSHVAN monipalvelukutsujärjestelmien uudistukset ovat edenneet pääasiassa suunnitellusti. Fimean teki KYSin lääkinallisten laitteiden ammattimaiseen käyttöön kohdistuneen tarkastuksen 5-6.2.2025 ja annettuun 5-kohtaiseen korjausmääräykseen on laadittu vastine ja korjaavien toimenpiteiden suunnitelma 2025-26.

PSHVAN alustava sovellus- ja laiteinvestointisuunnitelma vuosille 2026-30 on valmistunut ja investointien priorisoinnin uudet käytänteet on implementoitu keväällä 2025. Sovellus- ja laiteinvestointisuunnitelman 2025 toimeenpano on käynnistynyt.

Hankevoimalan työ on toteutunut suunnitellusti. Hallinnoitavista hankkeista on vastuita jo 31.12.2027 saakka ja niiden raportointia keväälle 2028 saakka. Hallinnoitavana on n. 25 milj. euroa kehittämishankkeita, 11,3 milj. euroa ICT-muutosrahoituksia ja 18 milj.euroa hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saatua valtionavustusta. Vuoden 2025 lopussa päättyviä hankkeita on yhteensä 49,8 milj. eurolla. Uusia hakuja tehdään aktiivisesti.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

Asiakkuudet ja laatu palvelualue on kehittänyt edelleen toimintaansa vastaamaan lakisääteisiä tehtäviään ja priorisoinut niitä. Palvelualueella on mallinnettu omavalvonnan seurannan itsearviointityökalua, ja ohjattu yksiköitä sen käytössä. Alkuvuonna iso osa työpanoksesta on mennyt uuden Laatuportin käyttöönottoon ja henkilöstön kouluttamiseen. Laatutiedon hyödyntämisen prosessia on työstyetty eteenpäin palvelutuotannon tueksi. Kumppanuusmallia ja laatutiedon työpöytä on viety eteenpäin. SOTE-valvonnassa on ollut runsaasti poissaoloja, ja tämä näkyy suunnitelmallisen valvonnan toteutumisessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallisuuden palveluissa kuntia on tuettu hyvinvointikertomuksien työstyämisessä ja jatkettu kuntavierailuja HYTE-yhdyspinta- ja avustusyhteistyön edistämiseksi. Luotu hyvinvointialueen palvelutuotantoon ja kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyöhön järjestöyhdyshenkilöverkosto. Hyvinvointialueen vuoden 2025 avustukset jaettu yleishyödyllisille toimijoille. Valmisteltu osallisuusohjelman 2023-2025 raportti, uusi laaja hyvinvointikertomus ja aloitettu palvelutuotannon ja sidosryhmäyhteistyönä uuden hyvinvointisuunnitelman työstyäminen. HYTE-kerroin asiaa tuotu esille palvelutuotannon eri tiimeissä. HYTE palvelupolut valmistuivat. Aloitettu henkilöstökoulutukset asiakaspalautejärjestelmään.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Strategia- ja kehittäminen toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittämisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

- **Varautuminen ja väestönsuojelu**

Varautumisen ja väestönsuojelun osalta strategia- ja konsernipalvelut ovat käynnistäneet yhteisen valmius- ja varautumissuunnitelman laatimisen valmiuspäällikön johdolla. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä säännöllisesti.

Strategia ja kehittäminen toimialalla toimiva Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus osallistui aktiivisesti varautumisen kehittämiseen ja harjoitustoimintaan. Itä-Suomen Yhteistyöalueen Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden tilannekuvatoiminnot täyttävät THL vaatimustason, niin tiedon määrän, kun toimitusfrekvenssin suhteen. Itä-Suomen yhteistyöalueella hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat tuotetaan Sosiaali- ja terveysministeriön kansallisen ohjauksen mukaisesti Valsu-portaaliin. Alueen hyvinvointialueita ohjataan valmiussuunnittelussa kohti yhtenäistä mallia.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

• Hankinnat ja hankintasopimukset

Hankintoja koskevia toimi- ja päätösvaltuuksia on noudatettu, poikkeamia ei ole havaittu. Toimialan hankinnoista on olemassa hankintasopimusasiakirjat ja sopimukset on tallennettu D10:iin.

• Palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta

Palvelujärjestelmän uudistuksen seuranta on toteutettu aluehallitukselle tehtävä erillisraportoinnin kautta.

• Omavalvonnan toimeenpano

Strategia ja kehittämispalveluissa ei tehdä valvontalain mukaista omavalvontaa, vaan toimintaa valvotaan sisäisen valvonnan keinoin. Asiakkuudet ja laatu- palvelualue toimii kuitenkin palvelutuotannon tukena omavalvonnan toteuttamisessa ja on tehnyt Laatuporttiin työkalun omavalvonnan arvioimiseksi ja julkaissut siitä raportin. Lisäksi on tuotettu järjestäjätason omavalvonnan osavuositarkastus.

Tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen

Toimialan tuottavuustoimien toteutetaan talousarvion mukaisesti (Avalt 16.12.2024 § 83; Avalt 05.05.2025 § 31). Tuottavuustoimenpiteiden toteutusta tehdään erillisraportointi.

Olennot poikkeamat talousarvioon

Toimialan talouden arvioidaan pysyvän talousarviossa (Avalt 05.05.2025 § 31). Muutetussa talousarviossa kohdennettuihin lisäsopeutuksiin liittyvät riskit on avattu sen käsittelyn yhteydessä (Avalt 05.05.2025 § 31).

STRATEGIA JA KEHITTÄMINEN SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-4/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-4/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	4 718	29 228	31 544	31 707	8 633	27,2
Valmistus omaan käyttöön	156	352	362	362	137	
Toimintakulut	-33 194	-94 896	-112 135	-108 545	-33 907	31,2
Toimintakate	-28 320	-65 316	-80 229	-76 476	-25 137	32,9

Toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

- Tuottavuustoimet (Avalt 16.12.2024 § 83; Avalt 05.05.2025 § 31)
- Toimialan rakenteiden tarkastelu ja selkeyttäminen
- Henkilöstöresurssien tarkastelu ja hyödyntäminen yhteistyössä koko toimialalla
- Keskitettyjen toimintamallien käyttöönotto (esim. keskitetty tieto- ja laitehallinta)

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 2025

- Sisäisen kehittämisrahoituksen tuottaminen vuodelle 2025
- Päälekkäisten ICT- järjestelmien karsiminen
- In-house -kustannustehokkuuteen vaikuttaminen.
- Ulkopuolisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen hakuaktiivisuuden lisääminen
- Terveys-, tutkimus- ja koulutuspalveluiden ulkoisen myynnin lisääminen